

ACORD DE SPRIJIN AL PROIECTULUI

între România și Nabucco Gas Pipeline International GMBH și Nabucco Gas Pipeline România - S.R.L. privind sistemul de conducte Nabucco*)

*) Traducere.

Prezentul acord a fost semnat în orașul Kayseri din Turcia la data de 8 iunie 2011 între:
România (Statul)

și

Nabucco Gas Pipeline International GMBH, o companie înființată și funcționând conform legilor Austriei (Compania Internațională Nabucco),

și

Nabucco Gas Pipeline România - S.R.L., o companie înființată și funcționând conform legilor României (Compania Națională Nabucco)

(fiecare dintre acestea denumită parte și împreună părți).

Luând în considerare că acest acord de sprijin al Proiectului a fost semnat ca o aplicare a Acordului dintre Republica Austria, Republica Bulgaria, Republica Ungaria, România și Republica Turcia privind Proiectul Nabucco, semnat la Ankara la 13 iulie 2009,

luând în considerare că companiile doresc să utilizeze în Sistemul de conducte Nabucco standardele tehnice și de mediu internaționale recunoscute în procesul de transport al gazelor naturale de-a lungul teritoriului,

luând în considerare că companiile intenționează să investească în construcția Sistemului de conducte Nabucco, precum și să opereze și să utilizeze capacitatea Sistemului de conducte Nabucco, în conformitate cu termenii și condițiile acestui acord de sprijin al Proiectului,

luând în considerare că Compania Națională Nabucco (care este în proporție de 100% o filială a Companiei Internaționale Nabucco) va deține și, împreună cu Compania Internațională Nabucco, va fi responsabilă pentru achiziționarea/construcția Sistemului de conducte Nabucco în teritoriu și va avea sarcina de a opera și efectua mentenanța Sistemului de conducte Nabucco în Teritoriu și va transfera toate drepturile de capacitate deținute în Sistemul de conducte Nabucco din teritoriu către Compania Internațională Nabucco în vederea vânzării și comercializării,

luând în considerare că statul semnează prezentul acord de sprijin al Proiectului în vederea promovării, pe cât posibil, și protejării investiției în Sistemul de conducte Nabucco și în teritoriu, părțile au convenit că în baza Acordului Nabucco trebuie să implementeze și să respecte prevederile Acordului Nabucco, precum și termenii suplimentari stabiliți după cum urmează:

PARTEA I

Definiții și obiectul Acordului de sprijin al Proiectului

Articolul 1

Definiții și interpretare

Termenii cu majuscule utilizați în prezentul acord de sprijin al Proiectului (inclusiv în preambul) vor avea următoarele semnificații:

Afiliat înseamnă, în legătură cu o persoană, orice altă persoană care, în mod direct sau indirect, prin unul ori mai mulți intermediari, controlează această persoană, este controlată de aceasta sau se află sub control comun împreună cu această persoană. În înțelesul prezentei definiții, control înseamnă deținerea, directă sau indirectă, a puterii de a conduce ori de a determina conducerea managementului și politicilor unei persoane, fie prin deținerea intereselor majoritare sau de control în privința voturilor în titluri, capital sau alte interese de proprietate într-o entitate, prin lege ori prin acordul persoanelor care conferă această putere sau drepturi de vot, ori prin orice alte mijloace legale.

Rata agreată a dobânzii înseamnă, pentru fiecare zi a unei perioade de dobândă, în privința oricărei sume, datorată sau plătită în conformitate cu acest acord de sprijin al Proiectului ori în baza acestuia, dobânda la rata anuală egală cu 2% (doi la sută) plus LIBOR pentru valuta relevantă valabilă în ziua lucrătoare imediat precedentă primei zile din perioada de dobândă. În scopul acestei definiții, perioada de dobândă înseamnă o perioadă de treizeci (30) de zile, care începe din prima zi după data la care o asemenea sumă devine scadentă și plătită și se încheie treizeci (30) de zile mai târziu, fiecare perioadă de dobândă succesivă începând din prima zi după ultima zi a perioadei de dobândă căreia îi urmează, cu excepția situației în care acest lucru contravine legilor naționale privind dobânda compusă, caz în care va avea semnificația de dobândă (calculată zilnic începând din prima zi ulterioară datei la care o astfel de sumă devine scadentă și plătită, dar nu compusă) la o rată anuală egală cu 2,5% (doi virgulă cinci la sută) plus LIBOR pentru valuta relevantă valabilă la data la care suma devine scadentă și plătită.

Condiții de aplicare au semnificația prevăzută la articolul 26.1.

Cele mai bune condiții disponibile înseamnă, în orice moment în legătură cu bunurile, lucrările, serviciile ori tehnologia care trebuie adusă sau livrată în orice locație, termenii comerciali competitivi bazați pe costuri care pot fi obținuți în mod rezonabil pe piața relevantă, cu excepția situației în care statul sau entitatea de stat ori autoritatea de stat respectivă este singurul furnizor al acestor bunuri, lucrări, servicii sau tehnologii în teritoriu, caz în care va fi un preț egal cu acela practicat de entitatea respectivă în relația cu alte entități de stat ori private.

Zi lucrătoare va însemna orice zi în care băncile comerciale sunt deschise în mod obișnuit în București.

Modificarea legii înseamnă, în legătură cu statul, oricare dintre următoarele care apar sau intră în vigoare după data intrării în vigoare:

a) orice acord internațional sau național, legislație, directivă, ordin, promulgare, emitere, ordonanță, decret, reglementare, angajament, politică, pronunțare, avizare, licență, aprobare, permis, autorizare, scutire sau act similar emis de stat, de o autoritate de stat ori entitate de stat (inclusiv orice document care se referă la taxe);

b) orice modificare adusă documentelor de mai sus (inclusiv modificări rezultate din amendarea, abrogarea, retragerea, încetarea valabilității sau expirarea termenului);

c) orice interpretare sau aplicare de către autoritățile executive ori legislative, de către organele administrative sau de reglementare, a oricăruia dintre documentele de mai sus; și/sau

d) orice decizie, politică, acțiune similară sau lipsa ori refuzul de acțiune, de exercitare a autorității sau aplicare a legii, de către o autoritate de stat, privind oricare dintre documentele de mai sus.

Costuri cauzate de modificarea legii înseamnă orice cost sau cheltuială nouă ori mai mare sau orice reducere a veniturilor ori a profitului, direct rezultată din sau atribuibilă unei modificări discriminatorii a legii care are loc ori este suportată în legătură cu Proiectul Nabucco de orice companie (direct sau prin orice companie operatoare) sau de către orice participant la Proiect. Astfel de costuri pot include, inter alia, costuri de capital, costuri de operare și întreținere, costuri de impozitare, redevențe, taxe vamale, impuneri, impozite sau alte speze impuse companiei sau plătibile de către companie.

Companii înseamnă atât Compania Internațională Nabucco, cât și Compania Națională Nabucco, iar companie înseamnă oricare dintre acestea.

Reprezentantul/Reprezentanții companiei va avea semnificația prevăzută la articolul 24.2.

Coridorul de construcție înseamnă o suprafață de teren care se întinde de la Punctul inițial de intrare al Sistemului de conducte Nabucco până la Baumgarten, unde va fi amplasat centrul coridorului de conducte, precum și orice altă suprafață stabilită de Compania Națională Nabucco care este, în mod rezonabil, necesară în vederea derulării activităților Proiectului conform legilor naționale. Coridorul de construcție va fi definit în funcție de o anumită lățime (în metri) de-a lungul unei rute preferate specificate, notificată de companiile naționale Nabucco și aprobată de stat în conformitate cu termenii articolului 12.

Contractor înseamnă orice persoană care furnizează, direct sau indirect, fie în baza unui contract ori subcontract, bunuri, lucrări, tehnologie sau servicii, inclusiv servicii financiare (inclusiv și fără a se limita la creditare, finanțare, asigurare ori alte servicii financiare) companiei operatoare, companiilor sau afiliatelor acestora, în legătură cu Sistemul de conducte Nabucco, la o valoare contractuală anuală ori totală de cel puțin €100.000, excluzând, totuși, orice persoană fizică acționând în rolul de angajat al oricărei altei persoane.

Congestie contractuală înseamnă o situație în care nivelul cererii ferme de capacitate depășește capacitatea tehnică (întreaga capacitate tehnică este rezervată ca fiind fermă).

Valuta convertibilă înseamnă o valută tranzacționată pe scară largă pe piețele internaționale valutare.

Modificare discriminatorie a legii înseamnă orice modificare a legislației care:

a) discriminează împotriva oricărei companii sau împotriva activității ori operațiunilor sale legate de Proiect;

b) se aplică Proiectului, și nu proiectelor similare;

c) se aplică oricărei companii, și nu altor companii similare;

d) se aplică întreprinderilor finanțate în mod similar Proiectului, și nu altor întreprinderi;

e) afectează întreprinderile ce desfășoară activități de același fel cu activitățile Proiectului într-o măsură mai mare decât afectează alte întreprinderi; ori

f) determină ca orice obligație materială a statului, a oricărei autorități de stat ori a oricărei entități de stat sau orice drepturi specifice acordate companiilor conform prezentului acord de sprijin al Proiectului ori conform oricărui Acord de Proiect să devină nulă ori inaplicabilă.

Dispută are semnificația prevăzută la articolul 37.1.

Tratat de evitare a dublei impuneri înseamnă orice tratat sau convenție la care un stat este parte, care privește taxele pentru care se va evita dubla impozitare pe venit ori capital.

Echilibru economic are înțelesul de valoare economică, fie pentru companie sau companii (după caz) în privința echilibrului relativ stabilit în cadrul acordurilor de Proiect la data aplicabilă dintre drepturile, interesele, scutirile, privilegiile, protecțiile și alte beneficii similare furnizate ori acordate unei persoane și sarcinile, costurile, obligațiile, restricțiile, condiționările și limitările convenite a fi suportate de către persoana respectivă.

Data intrării în vigoare are semnificația prevăzută la articolul 2.1.

Tratatul Cartei Energiei înseamnă Tratatul Cartei Energiei deschis spre semnare la Lisabona la 17 decembrie 1994.

Entitate înseamnă orice companie, corporație, societate cu răspundere limitată, societate pe acțiuni, societate în nume colectiv, societate în comandită simplă, întreprindere, societate mixtă, societate mixtă neîncorporată, asociație, trust sau altă entitate juridică, organizație ori întreprindere legal organizată conform legilor unei țări.

Standarde de mediu are semnificația prevăzută la articolul 14.1.

EURO înseamnă valuta statelor membre participante la Uniunea Monetară Economică Europeană.

Expropriere are semnificația prevăzută la articolul 32.1.

Valuta înseamnă orice valută liber convertibilă (alta decât moneda locală) tranzacționată pe scară largă pe piețele valutare internaționale și utilizată în tranzacțiile internaționale, inclusiv și fără a se limita la euro/dolar SUA.

Puncte inițiale de intrare înseamnă punctele de pornire ale Proiectului Nabucco, la oricare dintre cele 3 puncte de pe frontiera estică sau sudică a Republicii Turcia, selectat de Compania Internațională Nabucco, și, sub rezerva acordului Comitetului Nabucco în consultare cu Compania Internațională Nabucco, orice alt punct de la frontiera estică ori sudică a Republicii Turcia. Locația exactă a punctelor inițiale de intrare pe granițele respective va face obiectul procedurilor standard de autorizare.

Perioada inițială de funcționare înseamnă perioada de douăzeci și cinci (25) de ani de la data la care Sistemul de conducte Nabucco este realizat și începe să fie utilizat pe baze comerciale.

Asigurător înseamnă orice companie de asigurare sau altă persoană care furnizează o asigurare pentru toate riscurile ori pentru o parte din acestea în privința Sistemului de conducte Nabucco, activităților Proiectului sau oricăruia dintre participanții la Proiect, precum și succesorilor ori cesionarilor permisi ai respectivei companii de asigurare sau respectivei persoane.

Deținător de interese înseamnă, la un moment dat, (i) orice companie sau altă companie Națională Nabucco; (ii) orice persoană care deține orice formă de capital social ori interes de proprietate în oricare companie sau într-o altă Companie Națională Nabucco ori companie operatoare, împreună cu toate afiliatele oricăreia dintre persoanele la care se face referire la pct. (i) și (ii) de mai sus.

Drepturi asupra terenurilor înseamnă toate acele drepturi și autorizații în conformitate cu legea aplicabilă în legătură cu terenul aflat în teritoriu, care conferă drepturi libere și nerestricționate, precum și acces și titlu, după cum sunt necesare pentru activitățile Proiectului, care pot include, fără a se limita la acestea, folosirea, posesia, proprietatea, ocuparea, controlul, cesionarea și uzufructul acestui teren.

Finanțator va însemna orice instituție financiară ori altă persoană care furnizează o creditare, împrumut, aranjament financiar, extinderea de credit sau alt tip de finanțare unui Deținător de interese, în legătură cu Sistemul de conducte Nabucco (inclusiv refinanțarea acestora).

LIBOR va însemna, într-o zi în care băncile comerciale sunt în mod obișnuit deschise în Londra, rata fixing interbancară a Londrei la depozitele în euro constituite pe douăsprezece (12) luni, conform cotației afișate pe pagina Reuters LIBOR din ziua respectivă, sau, în cazul în care pagina Reuters LIBOR nu mai este disponibilă ori nu mai afișează această cotație, va fi rata publicată de London Financial Times, iar în cazul în care niciuna dintre aceste surse nu mai este valabilă sau ambele surse încetează publicarea acestei rate, se va folosi orice altă sursă, publicație ori rată selectată de către părți.

Moneda locală înseamnă orice mijloc legal de plată folosit în teritoriul statului, iar valută străină înseamnă orice valută emisă de către o autoritate care nu este constituită doar de către stat. În conformitate cu aceste definiții, euro va fi atât monedă locală, cât și valută străină în țările din zona Euro.

Pierdere sau prejudiciu înseamnă orice pierdere, cost, daună, datorie, obligație, cheltuială (inclusiv dobândă, penalități, onorarii și plăți pentru avocat), litigiu, procedură, revendicare, sarcină, penalitate sau daună suferită ori suportată de o persoană, excluzând pierderile

indirecte sau incidente.

Acordul Nabucco înseamnă Acordul dintre Republica Austria, Republica Bulgaria, Republica Ungară, România și Republica Turcia cu privire la Proiectul Nabucco, semnat la Ankara la 13 iulie 2009, împreună cu anexa sa, așa cum se prevede, inclusiv orice acord care îl prelungește, actualizează, înlocuiește, amendează sau modifică, la un moment dat, în conformitate cu termenii săi.

Comitetul Nabucco înseamnă comitetul înființat în baza articolului 12.1 din Acordul Nabucco.

Sistemul de conducte Nabucco înseamnă sistemul de conducte de gaze naturale construit (inclusiv, în cazul fiecărui teritoriu, conductele și conductele aferente pentru transportul gazului natural în și de-a lungul teritoriului, precum și toate instalațiile marine și sub- sau supraterane și echipamentele auxiliare, împreună cu orice teren aferent, instalații de pompare, măsurare, testare și contorizare, echipamente de comunicații, de telemetrie și altele similare, toate instalațiile de lansare și captare a aerului comprimat, toate conductele și echipamentele aferente, inclusiv linii de tensiune utilizate pentru furnizarea oricărei forme de combustibil lichid ori gazos și/sau energie necesară pentru funcționarea stațiilor compresoare ori pentru alte nevoi ale sistemului, dispozitive și echipamente de protecție catodică, toate posturile de monitorizare, maratorii și anoduri de sacrificiu și toate activele fizice asociate și piese și accesorii, inclusiv drumuri și alte mijloace de acces și suport operațional, necesare în orice moment, pentru o bună funcționare a tuturor celor enumerate, care conectează punctele de intrare inițiale cu Baumgarten, în Republica Austria, având o capacitate maximă proiectată de 31 mld. m³/an, și care va fi construit, deținut și operat în conformitate cu acordurile de drept privat încheiate între Compania Internațională Nabucco și companiile naționale Nabucco sau între oricare dintre aceste companii inter se ori cu terțe părți (împreună cu orice aranjamente privind utilizarea de către Compania Internațională Nabucco a altor capacități avute în vedere în cadrul articolului 9 din Acordul Nabucco și anexa la acesta, precum și în anexa la prezentul acord de sprijin al Proiectului) și a căruia capacitate de transport, în toate cazurile, va fi comercializată și administrată de Compania Internațională Nabucco, cu respectarea termenilor prezentului acord de sprijin al Proiectului și a acordurilor de Proiect aplicabile.

Legea națională sau legi naționale înseamnă legile sau alte acte normative aplicabile în teritoriul statului.

Gaz natural înseamnă orice hidrocarburi sau amestec de hidrocarburi și alte gaze, constând în principal din metan, care la temperatura de 15 grade Celsius și o anumită presiune atmosferică (1,01325 bar absolut) sunt sau este predominant în stare gazoasă.

Nominalizare înseamnă raportarea prealabilă de către transportatori către Compania Internațională Nabucco a capacității efective pe care doresc să o utilizeze în Sistemul de conducte Nabucco.

Terenuri care nu aparțin statului înseamnă orice teren din teritoriu, precum și orice drepturi sau privilegii de orice natură ori caracter și indiferent de modul în care sunt generate și caracterizate, altele decât terenuri ale statului.

Accesul transportatorilor one-stop-shop înseamnă o situație în care transportatorii au numai o relație contractuală cu Compania Internațională Nabucco pentru servicii de transport al gazului natural între punctul relevant de intrare și punctul de ieșire.

Sezon deschis înseamnă procedura adoptată de Compania Internațională Nabucco pentru alocarea către transportatori a capacității Proiectului și care este în conformitate cu articolul 7 din prezentul acord de sprijin al Proiectului.

Companie operatoare înseamnă, conform articolului 25.2, persoana sau persoanele responsabile la un moment dat pentru funcționarea și mentenanța sistemului de conducte Nabucco, în întregime ori în parte, fie în calitate de agent sau de contractor față de companii ori afiliatele acestora sau altele similare, precum și orice succesori sau cesionari permisi ai acestei persoane. În cazul în care nicio persoană sau persoane nu a fost numită sau numite de către companii sau afiliați în această calitate, Compania Națională Nabucco va avea calitatea de companie operatoare.

Altă Companie Nabucco Națională înseamnă următorii participanți la Proiect: Nabucco Gas Pipeline Bulgaria EOOD, Nabucco Hungary Gas Pipeline Limited Liability Company, Nabucco Gas Pipeline Austria GmbH și Nabucco Doğal Gaz Boru Hattı İnşaatı ve İşletmeciliği Şirketi.

Alte state înseamnă toate statele menționate în primul paragraf al preambulului, altele decât statul.

Sediu permanent are înțelesul definit în Tratatul de evitare a dublei impuneri. Dacă nu există un astfel de Tratat, atunci sediul permanent va avea același înțeles ca în ultima versiune valabilă la data executării a modelului Convenției privind impozitele pe venit și pe capital al Organizației de Cooperare și Dezvoltare Economică.

Persoană înseamnă orice persoană fizică sau entitate, fie publică, fie privată.

Coridorul conductei înseamnă un teren situat în coridorul de construcție cu o lățime de 12 metri, extins în măsura în care este necesar pentru acomodarea facilităților auxiliare aferente conductei, toate urmând a fi comunicate de companiile naționale Nabucco și aprobate de stat în conformitate cu articolul 12.

Taxă pe profit înseamnă orice impozit pe profitul net al unei persoane sau al sediului permanent al acesteia.

Proiect înseamnă dezvoltarea, evaluarea, proiectarea, achiziționarea, construcția, instalarea, proprietatea, finanțarea, asigurarea, exploatarea comercială, repararea, înlocuirea, renovarea, întreținerea, extinderea, prelungirea, operarea (inclusiv transportul), protecția și dezafectarea și activitățile asociate sau auxiliare celor enumerate, toate în legătură cu Sistemul de conducte Nabucco (care nu va include sistemele de conducte separate ulterioare construite de companii ori acționari).

Activitățile Proiectului înseamnă activitățile derulate de participanții la Proiect în legătură cu Proiectul.

Acordul Proiectului înseamnă orice document de acord, contract, licență, aprobare, permis, autorizație, scutire, închiriere, concesiune sau un alt document, altul decât prezentul acord de sprijin al Proiectului și Acordul Nabucco, la care, pe de o parte, statul, orice autoritate de stat ori entitate de stat și, pe de altă parte, oricare participant la Proiect sunt sau vor deveni ulterior parte, ceea ce se va face în scris și în legătură cu activitățile Proiectului, cum ar fi un acord, contract sau orice alt document pentru prelungirea, actualizarea, înlocuirea, amendarea ori modificarea acestuia, la un moment dat, în conformitate cu termenii acestuia.

Terenurile Proiectului înseamnă orice interese în terenuri, fie terenurile statului, fie terenuri care nu aparțin statului, solicitate de Compania Națională Nabucco sau acordate acesteia, pentru desfășurarea activităților Proiectului.

Participant la Proiect înseamnă, împreună sau separat, oricare companii sau alte companii naționale Nabucco, oricare deținător de interese, companii operatoare, contractori, transportatori, finanțatori și asigurători, după cum vor fi notificați în scris, în mod corespunzător, periodic, de către Compania Internațională Nabucco în conformitate cu articolul 39 către reprezentantul autorizat al statului, așa cum este definit la articolul 24.

Acord de sprijin al Proiectului înseamnă prezentul acord de sprijin al Proiectului, împreună cu anexa sa, inclusiv orice acord care îl poate prelungi, actualiza, înlocui, amenda sau modifica, la un moment dat, conform articolului 40.

Capacitate rezervată înseamnă fluxul maxim, exprimat în metri cubi normali pe unitate de timp, la care transportatorul este îndreptățit în conformitate cu prevederile Contractului de transport.

Acționari înseamnă persoanele care dețin acțiuni în Compania Internațională Nabucco.

Transportatori înseamnă orice persoană (altă decât Compania Națională Nabucco sau orice altă Companie Națională Nabucco) care are cu Compania Internațională Nabucco un contract pentru transportul gazelor naturale prin toate sau prin oricare dintre tronsoanele Sistemului de conducte Nabucco la un moment dat.

Stat are semnificația prevăzută în preambulul la prezentul acord de sprijin al Proiectului, iar State înseamnă, împreună, Republica Austria, Republica Bulgaria, Republica Ungaria, România și Republica Turcia.

Autoritate de stat înseamnă oricare organ al statului la orice nivel de autoritate, fie un organ care exercită funcții legislative, executive, judecătorești ori alte funcții de stat, inclusiv și fără limitare la toate organele centrale, regionale, municipale, locale și judiciare, sau orice element constitutiv al acestora care au puterea de a guverna, adjuca, reglementa, impune ori colecta impozite și taxe sau alte sarcini fiscale, de a acorda licențe, aprobări, permise, autorizații ori scutiri sau altele asemenea care afectează drepturile și obligațiile participanților la Proiect, ale succesorilor acestora și cesionarilor permisi, în legătură cu activitățile Proiectului.

Entitate de stat înseamnă orice entitate în care statul, fie direct, fie indirect, deține acțiuni care îi permit controlul ori interese de proprietate sau alte interese economice similare ori care este, în mod direct sau indirect, controlată de către stat. În scopurile acestei definiții, control înseamnă posesia, directă sau indirectă, a puterii de a realiza ori de a determina realizarea managementului și politicilor unei persoane, fie prin deținerea unei majorități sau altor interese, care permit controlul, în acțiunile cu drept de vot, capitalul social ori alt interes de proprietate într-o entitate, prin lege sau printr-un acord între persoanele care conferă această putere ori drepturi de vot.

Terenurile statului înseamnă orice teren în teritoriu, precum și orice drept sau privilegiu de orice natură ori tip și indiferent de modul în care iau naștere și sunt caracterizate, care sunt

deținute în proprietate, controlate, folosite, în posesia sau revendicate de către stat, inclusiv de către o autoritate de stat ori o entitate de stat.

Autoritatea statului parte înseamnă autoritatea care are atribuția de reglementare și competența în ceea ce privește transportul.

Taxe înseamnă toate impunerile, taxele, plățile, comisioanele, sumele, impozitele și contribuțiile existente sau viitoare, plătibile ori impuse de către stat, de orice organ sau subdiviziune a statului, la nivel central ori local, sau orice alt organism cu atribuție efectivă pentru impunerea unor astfel de taxe în teritoriu, iar taxă înseamnă oricare dintre acestea.

Capacitate tehnică înseamnă capacitatea maximă fermă pe care Compania Internațională Nabucco o poate oferi transportatorilor, luând în considerare integritatea sistemului și cerințele operaționale.

Teritoriu înseamnă, în privința unui stat, teritoriul acestui stat, inclusiv marea teritorială și spațiul aerian de deasupra lui, precum și zonele maritime asupra cărora statul are jurisdicție sau exercită drepturi suverane în conformitate cu dreptul internațional public (teritoriul înseamnă acest teritoriu în ceea ce privește toate statele).

Transport înseamnă transportul de gaz natural înspre, dinspre, în interiorul și de-a lungul teritoriului statului, care este efectuat cu respectarea obligațiilor naționale și internaționale conform Directivei Gazelor 2003/55/CE și Directivei 2009/73/CE sau oricărui document care le amendează ori înlocuiește.

Contract de transport înseamnă orice acord comercial între Compania Internațională Nabucco și transportatori pentru transportul gazelor naturale prin Sistemul de conducte Nabucco.

TVA înseamnă taxa pe valoarea adăugată sau orice altă taxă similară care se aplică furnizării de bunuri și servicii, drepturilor asupra terenurilor, lucrărilor, serviciilor ori tehnologiei în teritoriu.

An înseamnă perioada de douăsprezece (12) luni consecutive, conform calendarului gregorian, care începe la 1 ianuarie, dacă nu se specifică altă dată în prevederile relevante ale prezentului acord de sprijin al Proiectului.

Cu excepția cazurilor în care contextul impune altfel, referirea la singular include și referirea la plural și viceversa, iar referirea la un gen include referirea la ambele genuri. Referirile la orice persoană potrivit prezentului acord de sprijin al Proiectului includ referirile la orice succesori sau cesionari permisi ai respectivei persoane.

Referirea la orice acord, tratat, statut, prevederi legale, legislație de aplicare, de reglementare sau alt instrument reprezintă o trimitere la acestea, așa cum sunt în vigoare la un moment dat, ținând cont de orice modificare, înlocuire ori repunere în vigoare.

Toate trimerile la „cunoștință” sau „conștientizare” și termenii sinonimi, dacă nu se specifică contrariul, vor fi considerate ca referindu-se la cunoștințele reale mai degrabă decât la cele inductive ori prezumate.

Nimic din prezentul acord de sprijin al Proiectului nu va fi interpretat ca modificând Acordul Nabucco și, în cazul în care există discrepanțe între prevederile Acordului de sprijin al Proiectului și Acordul Nabucco, vor prevala prevederile Acordului Nabucco.

Articolul 2

Data intrării în vigoare și durata

1. Prezentul acord de sprijin al Proiectului va intra în vigoare după aprobarea acestuia în conformitate cu procedurile legale române. Acesta va intra în vigoare în cea de a patra zi care urmează datei Monitorului Oficial al României, Partea I, în care este publicată legea de aprobare a acestuia.

2. Sub rezerva încetării valabilității sale în conformitate cu articolul 33, prezentul acord de sprijin al Proiectului își încetează valabilitatea la expirarea tuturor acordurilor de Proiect și la încheierea tuturor activităților din cadrul acestora în conformitate cu termenii lor, dar nu va fi valabil mai mult de cincizeci (50) de ani.

Articolul 3

Autoritate

Fiecare dintre subsemnații reprezentanți ai statelor și companiilor a confirmat și garantat în mod individual că are autoritatea legală necesară pentru a-și asuma toate angajamentele conținute în prezentul acord de sprijin al Proiectului.

Articolul 4

Relația cu alte acorduri

1. Părțile convin ca fiecare companie să fie considerată ca „investitor” în sensul articolului 1(7) din Tratatul Cartei Energiei și ca Proiectul să fie considerat ca o „investiție” în sensul articolului 1(6) din Tratatul Cartei Energiei.

2. Nimic din prezentul acord de sprijin al Proiectului nu va priva oricare dintre părți sau

acționari de drepturile lor sau de orice reparație la care ar putea avea dreptul în baza Tratatului Cartei Energiei sau a oricărui altui tratat internațional în vigoare între România și Republica Austria.

PARTEA a II-a

Obligații generale

Articolul 5

Cooperare

1. Statul va coopera în mod deplin în legătură cu toate activitățile Proiectului și, la cererea oricărei companii, se va consulta cu companiile și cu alte state cu privire la orice măsuri (inclusiv măsurile luate în legătură cu oricare dintre companii ori ambele companii și/sau alte state) prin care statul poate face activitățile transfrontaliere ale Proiectului să fie mai eficiente, la termen și eficiente.

2. Statul va întreprinde toate măsurile rezonabile în vederea cooperării cu companiile în legătură cu procesul de obținere a finanțării pentru Proiect. În special, statul va întreprinde toate măsurile rezonabile în vederea discutării furnizării asigurărilor adecvate legate de Proiect cu reprezentanții finanțatorilor, agențiile de credit de export și alți furnizori de împrumuturi finanțatoare sau garanții, fără obligația statului de a acorda în sine această finanțare. Măsurile de asigurare vor fi în sensul că aceste entități vor avea ocazia de a interveni și încerca să rezolve orice încălcare a termenilor prezentului acord de sprijin al Proiectului sau a oricărui licențe, aprobări, permise, autorizări, scutiri ori obligații în legătură cu Proiectul, la care fiecare dintre companii este parte, beneficiar sau destinatar, în așa fel încât companiile să poată deține toate drepturile necesare în vederea continuării activităților sale.

3. Statul este de acord să respecte prevederile articolului 6 din Acordul Nabucco.

Articolul 6

Angajamente în legătură cu acordurile de proiect semnate de entitățile de stat și/sau autoritățile de stat

1. Statul va depune toate eforturile rezonabile pentru a asigura executarea la timp a obligațiilor rezultând din oricare dintre acordurile de Proiect încheiate de autoritățile de stat și/sau entitățile de stat.

2. Reorganizarea, insolvența sau orice altă modificare în structura organizațională a unei autorități de stat ori entități de stat care este parte la un Acord de Proiect nu va afecta obligațiile statului în cadrul acestuia.

3. Pe întreaga durată a Acordului de Proiect la care o autoritate de stat sau entitate de stat este parte, statul se va asigura că obligațiile autorității de stat ori entității de stat respective specificate în Acordul de Proiect sunt și rămân conferite și asumate de către autoritatea de stat sau entitatea de stat competentă care îndeplinește obligațiile respective.

Articolul 7

Detalii și libertatea de tranzit

1. Pe o perioadă de 25 de ani de la data punerii în funcțiune inițiale a primei etape de construcție a sistemului de conducte Nabucco, în legătură cu sistemul de conducte Nabucco, statul se va asigura că autoritatea statului parte relevantă va pune în aplicare următoarele două permisiuni legale pe baza cerințelor stabilite în articolele 7.1.1-7.1.3 de mai jos, permisiuni și cerințe care sunt detaliate în anexa la prezentul acord de sprijin al Proiectului, și anume:

a) cincizeci de procente (50%) din capacitatea de transport anuală, tehnică, totală, maxim disponibilă în Sistemul de conducte Nabucco, dar nu mai mult de 15 miliarde de metri cubi pe an în situația extinderii finale a capacității la 31 miliarde de metri cubi pe an, vor fi inițial oferite și, dacă sunt acceptate, rezervate de către acționari sau afiliații ori cesionarii acestora, cu condiția ca acea capacitate rămasă să fie oferită accesului transportatorilor printr-o procedură transparentă, obiectivă și nediscriminatorie; și

b) ca urmare a metodologiei de tarifare definite în anexă la acest acord de sprijin al Proiectului, Compania Internațională Nabucco poate determina un tarif stabil de atragere a finanțării și angajamentele transportatorilor. Stabilirea tarifelor aplicabile care rezultă din această metodologie va fi la discreția exclusivă a Companiei Internaționale Nabucco.

Având în vedere faptul că exceptările de la articolele 18 și 25, paragrafele (2), (3) și (4) ale Directivei 2003/55/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind regulile comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 98/30/CE, au fost solicitate de stat înainte de intrarea în vigoare a Acordului Nabucco și luând notă că statul a acordat în conformitate cu această directivă respectivele exceptări și le-a

notificat Comisiei Europene, statul a îndeplinit, în totalitate, obligațiile din articolul 7.1.

1.1. Capacitatea din Sistemul de conducte Nabucco va fi alocată prin procedura de „Sezon deschis” sau prin alte proceduri de alocare, nediscriminatorii, obiective și transparente. În continuarea procedurilor de alocare, autoritățile statului parte vor fi informate cu privire la rezultatele acestor proceduri.

1.2. Un mecanism pentru eliberarea capacității neutilizate va fi implementat în vederea prevenirii reținerii acestei capacități de către transportatori. Autoritatea statului parte va fi informată cu privire la acest mecanism.

1.3. Cererile ferme de capacitate pe termen lung pentru Sistemul de conducte Nabucco care necesită construirea Proiectului până la capacitatea sa finală maximă de transport urmează să fie satisfăcute, cu condiția ca construirea Proiectului Nabucco să fie posibilă din punct de vedere tehnic și fezabilă din punct de vedere economic și ca cererile ferme de capacitate să se ridice la cel puțin 1 miliard de metri cubi pe an. Statul va facilita respectarea de către Compania Internațională Nabucco a posibilelor obligații de reglementare prevăzute de către autoritățile de stat relevante în privința construirii capacității suplimentare.

2. Statul va fi îndreptățit să solicite și să permită companiilor să se asigure că, pe teritoriul statului, capacitatea Sistemului de conducte Nabucco, inclusiv orice capacitate închiriată de către Compania Internațională Nabucco sau care îi este pusă la dispoziție, este comercializată pe baza accesului transportatorilor one-stop-shop.

3. Statul va depune toate eforturile pentru a extinde protecțiile stabilite în articolul 7 din Acordul Nabucco asupra oricăror conducte și facilități tehnice aferente care vor fi utilizate de transportatori pentru transportul gazelor naturale în teritoriu la Sistemul de conducte Nabucco. Comitetul Nabucco poate stabili, acolo unde este necesar, conductele care cad sub incidența prevederilor acestui articol.

4. Statul este de acord că nu vor fi aplicate cerințe sau obligații discriminatorii proprietarilor ori operatorilor de conducte care obțin sau doresc să obțină conectarea conductelor proprii de gaze naturale la Sistemul de conducte Nabucco ori la transportatorii care obțin sau doresc să obțină servicii de transport prin intermediul Sistemului de conducte Nabucco.

5. Statul este de acord împreună cu companiile că va îndeplini obligațiile în baza articolelor 7.2-7.6 din Acordul Nabucco. Cu excepția situațiilor în care se prevede altfel în scris, inclusiv în prezentul acord de sprijin al Proiectului, în orice alt Acord de Proiect sau orice alt acord încheiat în condițiile prevăzute la articolul 5.3 din prezentul acord de sprijin al Proiectului, Statul nu va proceda și nici nu va permite ori solicita altei entități de stat sau autorității statului parte să procedeze la întreruperea, limitarea, întârzierea, interzicerea, restricționarea sau împiedicarea libertății tranzitului gazelor naturale care intră, traversează ori ies din teritoriu prin Sistemul de conducte Nabucco și va întreprinde toate măsurile și acțiunile care ar putea fi necesare sau solicitate în vederea evitării și prevenirii oricărei întreruperi, limitări, întârzieri, interdicții, restricționări ori împiedicări a libertății tranzitului (și oricare asemenea eveniment va constitui o „întrerupere” pentru scopurile prezentului articol, iar „a întrerupe” va fi interpretat în consecință) și nu va întrerupe activitățile Proiectului în teritoriu, cu condiția ca, în orice moment:

a) să existe motive rezonabile pentru a crede că o continuare a activităților Proiectului în teritoriu creează sau ar putea crea un pericol ori un risc nerezonabil la adresa sănătății sau siguranței publice, proprietății ori mediului înconjurător. Statul poate întrerupe activitățile Proiectului pe teritoriul său, însă doar în măsura și pe durata necesară înlăturării pericolului sau riscului respectiv, iar obligațiile companiilor în legătură cu această înlăturare vor fi stabilite în conformitate cu legile naționale;

b) dacă se produce un eveniment sau intervine o situație care, din motive rezonabile, se poate crede că amenință să întrerupă activitățile Proiectului în teritoriu („amenințare” pentru scopurile prezentului articol), statul va utiliza toate mijloacele legale și rezonabile pentru a elimina amenințarea respectivă; sau

c) dacă se produce un eveniment sau o situație care întrerupe activitățile Proiectului în teritoriu, statul va notifica neîntârziat companiilor această întrerupere, furnizând toate detaliile disponibile privind cauzele acestuia, și va utiliza toate mijloacele legale și rezonabile în vederea eliminării cauzelor care determină această întrerupere și promovării reluării activităților Proiectului cât mai curând posibil.

Articolul 8

Executarea acordului de sprijin al Proiectului de către stat

Statul confirmă faptul că la data intrării în vigoare și pe întreaga durată a valabilității prezentului acord de sprijin al Proiectului:

1. are autoritatea de a efectua, încheia și duce la îndeplinire prezentul acord de sprijin al

Proiectului și de a executa obligațiile care îi revin conform prezentului acord de sprijin al Proiectului, precum și faptul că toate aceste acțiuni au fost corespunzător autorizate prin toate procedurile necesare în ceea ce îl privește;

2. executarea, livrarea și îndeplinirea acestui acord de sprijin al Proiectului nu va intra în conflict și nu va constitui o încălcare sau o neîndeplinire fundamentală a unor obligații contractuale

prevăzute prin tratate, acorduri, decrete ori ordine la care statul este parte sau prin care oricare dintre bunurile sale sunt condiționate ori afectate;

3. prezentul acord de sprijin al Proiectului a fost în mod legal și valabil încheiat și publicat de către stat și constituie o obligație legală valabilă și angajantă din punct de vedere juridic, aplicabilă în conformitate cu termenii săi.

Articolul 9

Executarea Acordului de sprijin al Proiectului de către companii

Fiecare companie confirmă, în mod separat și în numele său, faptul că la data intrării în vigoare și pe toata durata valabilității prezentului acord de sprijin al Proiectului:

1. este constituită și funcționează în mod legal și este într-o situație corespunzătoare conform legislației existente în jurisdicția în care s-a înființat și este organizată, are autoritatea legală de a desfășura activitatea pe care o desfășoară în prezent și pe care intenționează să o desfășoare în viitor și este autorizată în mod legal (sau din cunoștința sa are capacitatea de a fi autorizată legal și va fi în timp util autorizată legal) ori este calificată și are o bună situație în calitate de corporație națională sau străină (după caz) în fiecare jurisdicție în care, prin natura activității desfășurate, necesită astfel de autorizări ori calificări;

2. are autoritatea de a efectua, semna și duce la îndeplinire prezentul acord de sprijin al Proiectului și de a executa obligațiile care îi revin conform prezentului acord de sprijin al Proiectului și toate aceste acțiuni au fost corespunzător autorizate prin toate procedurile necesare;

3. semnarea, livrarea și îndeplinirea acestui acord de sprijin al Proiectului nu vor intra în conflict și nu vor conduce la o încălcare, neîndeplinire ori o accelerare a executării oricăruia dintre termenii documentelor de constituire sau de organizare ori ai altui acord, decret sau ordin la care compania este parte ori prin care activele companiei sunt condiționate sau afectate;

4. prezentul acord de sprijin al Proiectului a fost în mod legal și valabil semnat și făcut cunoscut de către companie și constituie o obligație legală, valabilă și angajantă din punct de vedere juridic a acesteia, aplicabilă în conformitate cu termenii săi, exceptând doar măsura în care aplicabilitatea sa poate fi limitată de faliment, insolvență sau de altele proceduri judiciare similare care afectează drepturile creditorilor în general;

5. nu există acțiuni, procese, proceduri sau anchete în curs ori, după cunoștința sa, care ar amenința să se producă împotriva sa sau a afiliaților săi, în vreo instanță, tribunal arbitral ori organism guvernamental, care în mod individual sau cumulativ ar putea conduce la un efect advers împotriva activității, activelor ori situației sale, financiare sau de altă natură, ori la o diminuare a abilității sale de a-și duce la îndeplinire obligațiile prevăzute în prezentul acord de sprijin al Proiectului. Compania nu are cunoștință de vreo încălcare sau neîndeplinire contractuală a unui ordin, decret, titlu ori hotărâre emisă de o instanță judecătorească, tribunal arbitral sau organism guvernamental care ar putea conduce la un astfel de efect advers substanțial ori la o asemenea diminuare;

6. a respectat toate legile care îi sunt aplicabile în așa fel încât nu a fost supusă la amenzi, penalități sau măsuri asigurătorii ori obligații de natură penală care, după cunoștința sa, în mod cumulativ, să fi afectat în mod substanțial sau care ar putea afecta în mod substanțial activitățile de afaceri desfășurate ori situația financiară sau capacitatea de îndeplinire a obligațiilor din prezentul acord de sprijin al Proiectului;

7. păstrează copii ale registrelor de contabilitate, copii sau originale ale contractelor și copii ale altor dosare și înregistrări care sunt în mod rezonabil necesare pentru activitățile Proiectului. Aceste dosare și înregistrări vor fi disponibile în vederea verificării și auditării de către reprezentanții statului, dacă nu se convine altfel, la sediul principal al companiei respective în baza unui preaviz de treizeci (30) de zile, în fiecare an și pe perioada cerută de legislația națională. Toate registrele de contabilitate și alte înregistrări vor fi ținute în valuta de cont pentru tranzacția relevantă și în conformitate cu standardele internaționale de contabilitate general acceptate și cu principiile contabile general acceptate ale statului în care a fost înființată.

Articolul 10

Asigurare

1. În ceea ce privește asigurarea, fiecare companie va efectua și va menține asigurări și va determina contractorii și companiile operatoare să efectueze și să mențină asigurări la valoarea și pentru riscurile legate de Proiect care sunt în conformitate cu standardele internaționale acceptate și cu practicile de afaceri din industria gazelor naturale având în vedere locația, dimensiunile și specificațiile tehnice ale activităților Proiectului, întotdeauna sub rezerva disponibilității acestora, în condiții comerciale rezonabile. Când aceste condiții sunt disponibile, asigurările vor acoperi, fără a prejudicia principiile generale de mai sus, următoarele:

a) pierderile materiale totale sau parțiale ori daunele materiale aduse oricărui și/sau tuturor instalațiilor, echipamentelor și altor active utilizate în activitățile Proiectului ori în legătură cu acestea;

b) pierderile sau daunele ori vătămările cauzate de scurgeri, poluare sau contaminare sau impactul advers asupra mediului pe parcursul sau ca o consecință a activităților Proiectului;

c) costul înlăturării deșeurilor sau reziduurilor și operațiunilor de curățenie (inclusiv scurgeri, poluare sau substanțe contaminante) în urma accidentelor pe parcursul derulării activităților Proiectului ori ca o consecință a acestora;

d) pierderea sau daunele cauzate proprietății ori vătămare corporală suferită de către oricare parte terță pe parcursul derulării activităților Proiectului sau ca o consecință a acestora; și

e) riscurile care trebuie să fie acoperite în baza legii sau conform condițiilor contractuale.

2. Înainte de începerea construcției Sistemului de conducte Nabucco, fiecare companie va pune la dispoziția statului copii ale certificatelor de asigurare și alte declarații ale brokerilor sau asigurătorilor prin care se confirmă existența asigurărilor aplicabile la momentul respectiv și va proceda în mod similar la reînnoirea asigurărilor. În cazul în care asigurările descrise în articolul 10.1 de mai sus nu sunt disponibile în condiții comerciale rezonabile, se va informa statul respectiv cât mai curând posibil în acest sens, împreună cu detaliile măsurilor alternative avute în vedere pentru acoperirea riscului, precum garanțiile și mecanismele de autoasigurare, și se va testa periodic piața asigurărilor de către companie pentru cazul în care are loc o schimbare a poziției.

3. Sub rezerva articolului 10.1 de mai sus, asigurarea împotriva pierderii materiale sau daunelor materiale cauzate instalațiilor, echipamentelor și altor active utilizate în activitățile Proiectului ori în legătură cu acestea și obligațiile față de terți va numi statul ca asigurat suplimentar și va conține o derogare de la dreptul de subrogare de către asigurători în baza fiecărei asigurări în parte. Aceste asigurări vor conține, de asemenea, clauze de nenulitate, iar asigurătorul/asigurătorii va/vor înștiința statul, direct sau prin intermediul brokerilor, cu privire la orice modificare substanțială ori anulare sau nereînnoire a asigurărilor respective.

Articolul 11

Facilități acordate de stat

1. Fără a aduce atingere articolului 11.3, statul va depune toate eforturile pentru: (i) a lua toate măsurile și a adopta toate

legile naționale în competența sa legislativă, inclusiv adoptarea unei legi de către Parlament care să permită proprietatea privată a Companiei Naționale Nabucco, a succesorilor legali sau cesionarilor permiși ai acesteia asupra Sistemului de conducte Nabucco aflat pe teritoriu; (ii) a se asigura că toate autoritățile de stat vor lua toate măsurile și vor adopta toate actele normative în competența lor; și (iii) a se asigura că luarea tuturor măsurilor, altele decât cele legislative, care (în fiecare caz) sunt necesare pentru a permite participanților la Proiect să implementeze termenii acestui acord de sprijin al Proiectului și ai tuturor acordurilor de Proiect și pentru a autoriza, permite și sprijini activitățile Proiectului, precum și activitățile și tranzacțiile avute în vedere prin prezentul acord de sprijin al Proiectului și prin acordurile de Proiect.

2. În măsura în care este posibil (și, acolo unde este cazul, prin intermediul unui reprezentant în conformitate cu articolul 24), statul va consulta și va informa companiile cu privire la evoluția legislației sau reglementărilor necesare și situația tuturor acțiunilor care sunt ori ar putea fi necesare pentru a îndeplini prevederile articolului 11.1 de mai sus.

3. Nimic din prezentul acord de sprijin al Proiectului nu va obliga statul sau un organ al acestuia să ia orice măsuri, să adopte ori să se abțină de la adoptarea oricărui legi sau decrete, de la luarea altor măsuri ori de la păstrarea beneficiilor acordate participanților la Proiect conform prezentului acord de sprijin al Proiectului în măsura în care:

(i) poate demonstra că acest lucru ar fi incompatibil cu obligațiile sale conform dreptului internațional, tratatelor sau cadrului legislativ al Comunității Europene; și

(ii) a depus toate eforturile pentru evitarea incompatibilității, obținerea unei excepții sau depășirea impedimentului în orice alt mod ori obținerea rezultatului necesar prin orice alte

mijloace permise.

4. Statul va depune toate eforturile rezonabile pentru a asista și coopera cu companiile (la cererea acestora) în vederea obținerii, în cele mai bune condiții disponibile și în timp util, a oricăror drepturi, vize, aprobări, certificate, licențe, consimțăminte, autorizații sau scutiri și aprobări necesare ori corespunzătoare Proiectului, inclusiv în ceea ce privește:

- a)**conducele, materialele, echipamentele și alte livrări care intră sau ies din teritoriu; și
- b)**importul, exportul sau reexportul tuturor bunurilor, lucrărilor, serviciilor ori tehnologiei necesare Proiectului.

Articolul 12

Drepturi asupra terenurilor

1. Statul va sprijini Compania Națională Nabucco în vederea achiziționării și exercitării drepturilor asupra terenurilor în limitele stabilite în acest articol, întotdeauna sub rezerva respectării drepturilor oricăror altor entități în legătură cu orice conduite preexistente Sistemului de conducte Nabucco.

2. Statul își va îndeplini obligațiile din acest articol în limitele autorității sale și în conformitate cu legile și reglementările naționale, cu condiția ca atunci când statul are capacitatea de a accelera procesul în legătură cu drepturile asupra terenurilor sau de a facilita acordarea acestora, toate acestea în conformitate cu obligațiile, legile și reglementările respective, atunci statul va depune toate eforturile necesare în acest sens.

3. Obligațiile statului în baza acestui articol sunt condiționate de suportarea de către Compania Națională Nabucco a tuturor costurilor și cheltuielilor corespunzătoare în legătură cu achiziționarea drepturilor asupra terenurilor, care vor include:

- a)**plata costurilor și cheltuielilor rezultând din orice obligații și cerințe suplimentare generate de aplicarea oricăror standarde internaționale și/sau condiții ale finanțatorului în legătură cu modalitatea și condițiile de achiziție a drepturilor asupra terenurilor;
- b)**responsabilitatea conform prevederilor legilor naționale de a deconta sau plăti compensații pentru achiziționarea terenurilor Proiectului tuturor persoanelor de la care se achiziționează drepturile asupra terenurilor (fie autorități de stat sau alte persoane ori entități); și
- c)**despăgubirea statului pentru astfel de costuri și cheltuieli și față de toate și orice alte pretenții.

4. În ceea ce privește terenurile Proiectului și sub rezerva articolelor 12.2 și 12.3, statul va asigura următoarele:

- a)**în cazul terenurilor statului, va depune toate eforturile pentru a face disponibile drepturile asupra terenurilor din cadrul coridorului conductei pentru Compania Națională Nabucco atunci când este necesar și în condițiile pieței sau va determina autoritățile de stat relevante să facă acest lucru (sub rezerva de fiecare dată a considerentelor privind interesul național care prevalează);
- b)**în cazul terenurilor care nu aparțin statului, va depune toate eforturile pentru a sprijini Compania Națională Nabucco în vederea achiziționării drepturilor asupra terenurilor în cadrul coridorului conductei (inclusiv prin procedura de expropriere), în conformitate cu procedurile stabilite prin legile naționale;
- c)**în cazul în care statul sau o autoritate de stat ori entitate de stat are capacitatea stabilită și expertiza de a desfășura sau administra procesul de achiziție a drepturilor asupra terenurilor în numele terților, statul va depune toate eforturile pentru a asigura că o ofertă este adresată Companiei Naționale Nabucco pentru de a face acest lucru în numele său în condiții rezonabile de preț;
- d)**va depune toate eforturile pentru a sprijini Compania Națională Nabucco în vederea identificării tuturor persoanelor care dețin sau au emis pretenții cu privire la orice formă de proprietate ori posesie, ocupare, construire sau interese în oricare dintre terenurile Proiectului care vor fi supuse drepturilor asupra terenurilor și le va aduce acestora la cunoștință drepturile asupra terenurilor acordate Companiei Naționale Nabucco și autorizarea participanților la Proiect de a desfășura activitățile Proiectului pe aceste terenuri;
- e)**va exercita sau va sprijini Compania Națională Nabucco în vederea exercitării, în măsura în care acest lucru este posibil, a puterii de preluare, impunând dreptul de servitute, drepturi de expropriere ori alte drepturi suverane similare pentru a permite Companiei Naționale Nabucco să achiziționeze și să exercite drepturile asupra terenurilor în cazul tuturor terenurilor Proiectului, conform celor prevăzute în acest articol; și
- f)**va depune toate eforturile pentru a emite sau a determina emiterea tuturor licențelor, consimțămintelor, permiselor, autorizațiilor ori scutiilor și documentelor de intabulare impuse

de legile și reglementările naționale pentru Compania Națională Nabucco în vederea achiziționării și exercitării de către aceasta din urmă a drepturilor asupra terenurilor în cazul terenurilor Proiectului și să emită înștiințări publice cu privire la drepturile asupra terenurilor ale Companiei Naționale Nabucco.

5. În îndeplinirea obligațiilor care îi revin și în măsura în care legea permite acest lucru, statul se va asigura că drepturile asupra terenurilor conferite Companiei Naționale Nabucco sunt: (i) dreptul exclusiv și nelimitat de a utiliza, ocupa, poseda, deține, controla și construi pe și/sau sub terenul respectiv din coridorul de construcție și/sau coridorul conductei (după caz) în scopul desfășurării activităților Proiectului; și (ii) dreptul exclusiv și nelimitat (sub rezerva articolului 12.7 de mai jos) de a restricționa ori permite conform deciziei discreționare a Companiei Naționale Nabucco utilizarea, ocuparea, deținerea, posesia și controlul, precum și construirea pe și/sau sub coridorul de construcție și/sau coridorul conductei (după caz) de către oricare alte persoane.

6. Statul va depune toate eforturile pentru a sprijini Compania Națională Nabucco și pentru a asigura sprijinirea acesteia de

către autoritățile de stat relevante în vederea exercitării de către companie a drepturilor asupra terenurilor obținute conform acestui articol (sub rezerva suportării de către Compania Națională Nabucco a costurilor legate de acestea). Statul va declara Proiectul ca fiind proiect de interes național și lucrările aferente acestuia ca fiind lucrări de interes public prin luarea măsurilor necesare și emiterea tuturor legilor și decretelor ce cad în competența sa legislativă.

7. Statul nu va acorda unei alte persoane, alta decât Compania Națională Nabucco, fără acordul prealabil scris al companiilor (acest acord nu va fi amânat fără motive întemeiate), drepturile (de ocupare, posesie, utilizare sau altele similare) care nu sunt conforme ori sunt în contradicție cu exercitarea legală sau folosirea de către companii a drepturilor acordate conform acestui articol ori care ar putea interfera cu exercitarea sau folosirea acestora.

8. Sub rezerva prezentului acord de sprijin al Proiectului, Compania Națională Nabucco va aduce la cunoștința statului toate datele grafice sau nongrafice acumulate pe parcursul exercitării drepturilor asupra terenurilor și în cursul identificării coridorului de construcție.

9. Compania Națională Nabucco are dreptul de a propune un coridor de construcție și coridorul conductei pentru construcția Sistemului de conducte Nabucco și desfășurarea ulterioară a activităților Proiectului. Coridorul de construcție și coridorul conductei vor fi desemnate de către Compania Națională Nabucco și prezentate statului în vederea aprobării în conformitate cu legile naționale, iar statul va face toate eforturile pentru a se asigura că aceste aprobări nu sunt amânate sau reținute fără motive întemeiate.

Articolul 13

Asigurarea calității

1. Companiile nu vor fi obligate să accepte ca orice gaz natural să fie transportat prin Sistemul de conducte Nabucco dacă gazul natural este de o calitate incompatibilă cu specificațiile tehnice prevăzute în scris în termenii și condițiile generale de utilizare a Sistemului de conducte Nabucco stabilit de Compania Internațională Nabucco.

2. În situația în care statul, o autoritate de stat și/sau o entitate de stat determină, fără acordul companiei operatoare, transportul - prin orice tronson al Sistemului de conducte Nabucco - a unor gaze naturale care sunt de o calitate incompatibilă cu specificațiile tehnice convenite în scris de către părți, statul se va asigura că companiile sunt compensate față de orice pierdere sau prejudiciu rezultat de aici.

Articolul 14

Protecția și siguranța mediului

1. Se vor aplica companiilor standardele de mediu și de siguranță legate de Proiect conform tuturor licențelor aplicabile, aprobărilor, permiselor, autorizațiilor sau scutirilor și altora necesare în conformitate cu legile naționale privind mediul înconjurător și convențiile internaționale aplicabile. Acestea vor lua în considerare rezultatele evaluării impactului de mediu realizate cu privire la Sistemul de conducte Nabucco în conformitate cu Principiile „Equator” și alte cerințe de mediu ale potențialilor finanțatori din cadrul Proiectului („Standarde de mediu”).

2. Prevederile legilor naționale privind mediul și ale convențiilor internaționale aplicabile se vor aplica companiilor care au obligația de a lua măsuri de prevenire sau reparării în cazul unei amenințări iminente privind mediul ori în cazul producerii unui astfel de eveniment, inclusiv scurgere sau eliminare a gazului natural din Sistemul de conducte Nabucco, sau orice alt eveniment care se produce și care provoacă ori poate provoca daune materiale de mediu sau prezintă un risc pentru sănătate și siguranță. La cererea companiilor și pe cheltuiela acestora, statul, pe lângă obligațiile pe care le au autoritățile de stat și/sau entitățile de stat conform

acordurilor de Proiect, va utiliza toate mijloacele legale și rezonabile pentru a facilita disponibilitatea în condiții de piață, cu promptitudine și în cantități rezonabile, a forței de muncă, materialelor și echipamentelor care altfel nu ar fi imediat disponibile pentru companii în vederea sprijinirii eforturilor de restabilire sau reparare privind orice eveniment în cazul căruia se aplică legile naționale.

Articolul 15

Personalul

1. Statul se va asigura că fiecare companie, cu respectarea articolelor 15.2 și 15.3, are dreptul de a angaja sau de a semna contracte, în scopul realizării activităților Proiectului, cu persoanele și personalul acestora (inclusiv cetățeni ai statului și ai altor țări decât statul) care, în opinia companiei, demonstrează că dispun de cunoștințele, calificările și experiența necesare în vederea desfășurării acestor activități.

2. Dacă nu se prevede altfel prin prezentul acord de sprijin al Proiectului și sub rezerva legilor naționale ale statului, statul va permite libera circulație în teritoriul său a persoanelor la care se face referire în articolul 15.1, a bunurilor acestora, destinate utilizării personale, și a tuturor activelor acestor persoane legate de activitățile Proiectului.

3. Statul se va asigura că autoritățile de stat nu vor provoca sau permite existența oricăror restricții la intrarea ori ieșirea personalului în legătură cu Proiectul, cu excepția aplicării legilor privind imigrarea (inclusiv vize și permise de ședere), a legilor vamale, penale și altor legi relevante ale statului.

Articolul 16

Standarde de muncă

1. Legile privind angajarea și practicile sau standardele aplicabile Proiectului vor fi reglementările normale stabilite conform legilor naționale. Nicio condiție în acest sens nu va fi impusă participanților la Proiect suplimentar față de standardele aplicabile proiectelor similare.

2. Toate programele ocupaționale și practicile aplicabile cetățenilor statului care lucrează în cadrul Proiectului în teritoriu, inclusiv programul de lucru, concediile, remunerația, beneficiile suplimentare și standardele privind sănătatea și siguranța în muncă, nu vor fi mai puțin avantajoase decât se prevede în legislația muncii în statul respectiv, aplicabilă în general cetățenilor acestui stat.

Articolul 17

Standarde de impact social

Standardele de impact social legate de Proiect în baza oricăror licențe, avize, permise, autorizații sau scutiri și altele asemenea, necesare în conformitate cu legile naționale, se vor stabili de către Compania Internațională Nabucco și vor avea în vedere rezultatele evaluării impactului social realizat în privința Sistemului de conducte Nabucco pe o bază conformă cu Principiile „Equator” și altele cerințe ale politicilor sociale ale finanțatorilor potențiali ai Proiectului. După stabilire, acestea vor fi înregistrate în scris (se vor elabora de către companii spre a fi aprobate de către stat, o astfel de aprobare va fi acordată în conformitate cu legile naționale și nu va fi amânată în mod nerezonabil).

Articolul 18

Standarde tehnice

1. Companiile au dreptul de a aplica un set uniform de standarde tehnice pentru Proiect și activitățile Proiectului. Aceste standarde tehnice vor fi elaborate de către companii și supuse aprobării autorității de stat relevante (inclusiv orice altă aprobare oficială cerută de legile naționale), care nu va fi amânată sau reținută fără temeii (și nu va fi amânată dacă standardele tehnice sunt în conformitate cu standardele internaționale privind conductele, general acceptate).

2. Fără a aduce atingere prevederilor conținute în articolul 11, statul va depune toate eforturile pentru: (i) a lua toate măsurile și emite legile și decretele care se încadrează în competențele sale legislative; (ii) a asigura luarea tuturor celorlalte măsuri; (iii) a promova adoptarea tuturor legilor (acolo unde acestea pot fi adoptate de altă entitate decât statul); și (iv) a asigura luarea tuturor măsurilor, altele decât cele legislative care, în toate cazurile, sunt necesare pentru a permite adoptarea standardelor tehnice menționate în articolul 18.1.

3. Statul va depune toate eforturile pentru a se asigura că nu întreprinde nicio acțiune (inclusiv emiterea unei legi sau a unui decret) care ar putea să nu permită ori să împiedice orice persoană relevantă să se conformeze cu standardele tehnice menționate în articolul 18.1.

Articolul 19

Accesul la resurse și facilități

1. Statul va lua toate măsurile necesare pentru a pune la dispoziția și/sau furniza fiecărei companii, pe cheltuiala acesteia, precum și oricărui participant la Proiect, la cererea rezonabilă a acestora, pe baza celor mai bune condiții de piață disponibile, toate bunurile, lucrările și serviciile necesare ori adecvate Proiectului în opinia rezonabilă a companiei care face solicitarea și care sunt deținute sau controlate de autoritatea de stat și/sau entitatea de stat, inclusiv și fără a se limita la materii prime, electricitate, apă (alta decât apa la care se face referire în articolul 19.2 de mai jos), gazul, facilitățile de comunicare, alte utilități, construcțiile terestre și facilitățile de fabricare, bazele de aprovizionare, navele, facilitățile de import pentru bunuri și echipamente, depozitele și mijloacele de transport, precum și informațiile care ar putea fi utile activităților Proiectului, inclusiv, dar fără a se limita la informațiile de natură geologică, hidrologică și drenajul terenului, arheologice și ecologice cu privire la Proiect.

2. Statul se va asigura că autoritățile de stat și/sau entitățile de stat aplicabile vor întreprinde tot ceea ce este legal și rezonabil pentru a sprijini companiile, la cererea acestora, în obținerea pentru Proiect, în cele mai bune condiții disponibile, pe cheltuiala companiilor, apa disponibilă prompt și de o calitate și într-o cantitate suficiente în apropierea Sistemului de conducte Nabucco în vederea realizării testelor hidrostactice și de altă natură ale Sistemului de conducte Nabucco, împreună cu dreptul de a dispune de aceasta la locația/locațiile aflată/aflate în apropierea Sistemului de conducte Nabucco menționat, la încheierea acestor teste în concordanță cu Standardele de mediu.

Articolul 20

Securitate

1. Începând cu activitățile inițiale ale Proiectului legate de identificarea și evaluarea rutei și continuând pe toată durata Proiectului, statul va depune eforturi să asigure, conform legii naționale aplicabile, securitatea terenurilor Proiectului, a Sistemului de conducte Nabucco, precum și a tuturor persoanelor implicate în activitățile Proiectului din teritoriu.

2. În scopul de a evita sau reduce o pagubă pentru Proiect, statul la cererea și în consultare cu companiile va întreprinde toate acțiunile legale și rezonabile în vederea aplicării tuturor dispozițiilor relevante ale propriei legislații privind amenințarea cu și/sau cazurile de pierdere ori prejudiciu cauzate de terți (alții decât participanții la Proiect) terenului Proiectului, Sistemului de conducte Nabucco sau pierderi ori daune cauzate persoanelor din teritoriu implicate în activitățile Proiectului din teritoriu care vor include, dar nu se vor limita la protecția Sistemului de conducte Nabucco în caz de război civil, sabotaj, vandalism, blocadă, revoluție, răzcoală, insurecție, terorism, răpire, șantaj comercial, crimă organizată sau alte evenimente similare distructive și va utiliza forțele proprii de securitate în măsura necesară conformării cu această obligație.

3. Prin derogare de la prevederile articolelor 20.1 și 20.2 de mai sus, fiecare companie va lua, de asemenea, toate măsurile rezonabile pentru a asigura securitatea lucrărilor în desfășurare și a perimetrelor de depozitare în teritoriu.

4. Orice cerință suplimentară privind măsurile suplimentare de securitate privind Proiectul va fi dusă la îndeplinire de fiecare companie pe cheltuiala proprie și în conformitate cu legile naționale ale statului.

PARTEA a III-a

Taxe, import/export și valută

Articolul 21

Taxe

Părțile iau notă că prevederile suplimentare privind problemele fiscale relevante la care face referire Acordul Nabucco vor face obiectul unor acorduri separate, inclusiv al unui acord privind prețurile de transfer care va fi semnat după negocierea termenilor săi de către autoritățile de stat relevante ale statelor părți la Acordul Nabucco, de companii și de alte Companii Naționale Nabucco, după caz.

Articolul 22

Import și export

1. Statul va acorda gazului natural și altor bunuri și servicii asociate, fie direct sau indirect, în cadrul activităților Proiectului, un tratament nu mai puțin favorabil în legătură cu furnizarea, importul și/sau exportul acestora (după caz) decât cel care ar fi acordat bunurilor și serviciilor de origine similară care nu sunt asociate Proiectului.

2. Statul (fără a aduce atingere articolului 31) nu va institui sau menține nicio interdicție ori restricție, indiferent de denumire sau origine, alta decât taxele vamale, taxele ori alte speze prevăzute de legile naționale, fie că sunt introduse prin cote, licențe de import sau export ori

alt tip de măsuri instituite sau menținute de stat în privința furnizării gazului natural ori a importului ori exportului altor bunuri sau servicii în legătură cu activitățile Proiectului.

3. Nu vor fi impuse de către stat tarife, taxe și alte impuneri indiferent de natura acestora aferente sau în legătură cu importul ori exportul în privința furnizării de gaz natural sau importul ori exportul altor bunuri sau servicii în privința activităților Proiectului, printr-o modalitate indirectă de protecție a produselor ori serviciilor locale sau o impozitare a importurilor ori exporturilor în scopuri fiscale. Nu vor fi impuse astfel de taxe decât dacă acestea reprezintă o aproximare corectă a costului efectiv al derulării procedurilor administrative general adoptate de către state în legătură cu importul sau exportul bunurilor.

Articolul 23

Valută

1. Statul confirmă că, pe durata activităților Proiectului și în vederea derulării acestora, toate companiile și orice alți participanți la Proiect vor avea următoarele drepturi, în legătură cu activitățile Proiectului:

- a)** de a introduce în teritoriu și de a scoate din teritoriu valuta străină și de a utiliza fără restricții conturi în valută străină în teritoriu și de a schimba orice valută la cursul pieței;
 - b)** de a deschide, menține și opera conturi bancare în valuta locală și alte conturi în teritoriu, precum și conturi în valută străină și alte conturi, atât în interiorul, cât și în afara teritoriului;
 - c)** de a cumpăra și/sau schimba monedă locală în și din valută străină;
 - d)** de a transfera, deține și păstra valuta străină în afara teritoriului;
 - e)** de a fi scutite de la schimbările valutare obligatorii, dacă există, ale valutei străine în monedă locală sau alt tip de valută;
 - f)** de a face plăți externe, fie direct sau indirect, în întregime ori parțiale, în valută străină, sub formă de salarii, indemnizații și alte beneficii la care au dreptul angajații străini;
 - g)** de a plăti contractorii și contractorii străini în străinătate, fie direct sau indirect, în întregime ori parțial, în valută străină pentru bunurile, lucrările, tehnologia sau serviciile furnizate Proiectului (sub rezerva restricțiilor generale aplicabile cu privire la efectuarea plăților în valută în teritoriu); și
 - h)** de a efectua orice plăți prevăzute în Acordul Proiectului în valută străină, cu condiția respectării restricțiilor obligatorii general aplicabile la efectuarea plăților în valută pe teritoriu.
2. În cazul în care, în scopul prezentului acord de sprijin al Proiectului, este necesar ca o sumă în bani să fie transformată dintr-o valută în alta, cursul de schimb care va fi folosit va avea la bază, pentru toate valutele implicate, cursul de schimb stabilit de Banca Centrală Europeană.

PARTEA a IV-a

Implementare

Articolul 24

Reprezentanți autorizați

1. Statul va numi, imediat după intrarea în vigoare a acestui acord de sprijin al Proiectului și prin notificare scrisă adresată companiilor, un reprezentant autorizat, o agenție sau un organism prin care companiile vor putea facilita, cu privire la Proiect și cu respectarea reglementărilor statului, fluxul de informații dintre părți privind dezvoltarea Proiectului în general și, în special:

- a)** emiterea oricăror și a tuturor drepturilor, vizelor, certificatelor, aprobărilor, licențelor, avizelor, permiselor, autorizațiilor, scutirilor și permisiunilor prevăzute de acest acord de sprijin al Proiectului;
- b)** informații, documentații, date și alte materiale specificate în acest acord sau în orice alt Acord de Proiect ori în altul corespunzător pentru a demonstra orice acordare de drepturi în baza prezentului sau oricărui Acord de Proiect într-o formă suficientă și adecvată pentru facilitarea derulării Proiectului ori a activităților Proiectului sau a oricărei părți din acestea;
- c)** transmiterea și primirea notificărilor, certificărilor și altor comunicări prevăzute în acest acord; și
- d)** orice alte acțiuni în legătură cu autoritățile de stat pentru facilitarea implementării Proiectului.

2. Fiecare companie va numi unul ori mai mulți reprezentanți, comitete sau alte organe funcționale sau organizaționale prin care compania va acționa și care vor facilita metoda și modalitatea fiecărei companii de a-și exercita, la timp și în mod eficient, drepturile și/sau de a-și îndeplini obligațiile prevăzute („Reprezentantul/Reprezentanții companiei”).

3. La numirea reprezentantului/reprezentanților companiei, statul are dreptul de a se baza pe

comunicările, acțiunile, informările și notificările efectuate de un reprezentant al companiei, pentru tot ce este legat de aria de competență notificată a respectivului reprezentant al companiei, ca și cum comunicările, acțiunile, informările și notificările efectuate sunt ale companiei respective. Părțile convin că fiecare companie va avea dreptul, în baza unui preaviz scris, rezonabil, adresat statului, de a înlătura, înlocui sau întrerupe utilizarea unuia ori mai multor reprezentanți ai companiei.

4. Fiecare companie și statul, la cererea uneia sau a celuilalt, vor solicita reprezentanților lor să reanalizeze la un moment dat stadiul activităților Proiectului și să discute împreună orice problemă apărută în acest sens.

Articolul 25

Compania operatoare

1. Sub rezerva condițiilor impuse de legile naționale privind obligativitatea companiilor operatoare de a se înregistra în vederea desfășurării activității și de a fi autorizate în conformitate cu legile naționale din teritoriu, Compania Națională Nabucco are dreptul de a înființa, deține și controla și/sau numi ori selecta una sau mai multe companii operatoare (care pot fi, la latitudinea Companiei Naționale Nabucco, un acționar sau un afiliat al unui acționar) care au fost constituite în orice jurisdicție în interiorul ori în afara teritoriului.

2. Companiile au dreptul de a numi o companie operatoare (care poate fi, la alegerea Companiei Naționale Nabucco, un acționar ori afiliat al unui acționar) care să exercite conform instrucțiunilor Companiei Naționale Nabucco oricare sau toate drepturile companiilor rezultând din acordurile de Proiect ori să furnizeze servicii în acest sens.

3. Statul convine împreună cu companiile să respecte obligațiile care îi revin conform articolului 8 din Acordul Nabucco.

Articolul 26

Condițiile cererii

1. La solicitarea unei companii sau a oricăruia dintre participanții la Proiect, astfel cum aceștia vor fi numiți de companii, statul va furniza ori va cere autorităților de stat relevante să furnizeze o listă completă și corespunzătoare a tuturor documentelor necesare în vederea obținerii licențelor, avizelor, permiselor, autorizațiilor, scutiilor, vizelor, certificatelor, aprobărilor sau permisiunilor („Condițiile cererii”) de către fiecare companie și participant la Proiect numit de aceasta în vederea desfășurării activităților Proiectului. Oricare dintre companii sau ceilalți participanți la Proiect vor considera aceste cerințe enumerate în Condițiile cererii ca fiind complete și corecte, acestea fiind singurele condiții ale cererii necesare în vederea efectuării cererii respective.

2. Sub rezerva prezentării Condițiilor cererii, statul va acorda sau va depune toate eforturile (cu condiția îndeplinirii tuturor condițiilor obiective aplicate în mod normal), cu prioritate (însă în conformitate cu legile naționale relevante) toate licențele, avizele, permisele, autorizațiile, scutiile, vizele, certificatele, aprobările și permisiunile necesare ori corespunzătoare în opinia companiilor, care să le permită acestora și tuturor participanților la Proiect desemnați să desfășoare toate activitățile Proiectului la timp și de o manieră sigură și eficientă și/sau să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile conform acordurilor de Proiect, inclusiv, dar fără a se limita la următoarele:

a) utilizarea și beneficiul drepturilor asupra terenurilor, sub rezerva prevederilor articolului 12;

b) operațiunile de vămuire;

c) licențe de furnizare de gaze și licențe de import/export;

d) vize, permise de ședere și de lucru;

e) drepturi de închiriere sau, unde este cazul, de achiziționare a spațiilor de birouri și locuințe pentru angajați;

f) dreptul de a deschide și menține conturi bancare;

g) drepturi și licențe pentru funcționarea facilităților de comunicații și telemetrie (inclusiv acordarea unui număr suficient de frecvențe radio și telecomunicații exclusive cerute de fiecare companie pentru a permite funcționarea uniformă și eficientă a Sistemului de conducte Nabucco în teritoriu și în afara acestuia) pentru desfășurarea eficientă și în siguranță a activităților Proiectului;

h) dreptul de a înființa sucursale, sedii permanente, filiale, birouri și alte forme de activitate sau de prezență în teritoriu care sunt în mod rezonabil necesare în opinia oricărui participant la Proiect în vederea derulării în bune condiții a activităților Proiectului, inclusiv dreptul de a închiria ori, atunci când este cazul, de a cumpăra sau achiziționa proprietăți imobiliare ori proprietăți personale necesare pentru activitățile Proiectului sau pentru a

administra activitățile ori interesele din cadrul Proiectului;

- i)** dreptul de utilizare a vehiculelor și a altor echipamente tehnice în conformitate cu legile naționale relevante, dreptul de a opera aeronave, nave și alte ambarcațiuni în teritoriu; și
- j)** aprobări de mediu și siguranță.

PARTEA a V-a

Răspunderea contractuală

Articolul 27

Răspunderea companiilor

1. Sub rezerva prevederilor articolelor 27.2, 27.3 și 27.4 și fără a aduce atingere dreptului statului de a cere îndeplinirea de către companii a tuturor obligațiilor care le revin acestora conform prezentului acord de sprijin al Proiectului, fiecare companie va avea față de stat răspunderea de a compensa orice pierdere sau prejudiciu cauzate de ori rezultând din încălcarea obligațiilor sale din prezentul acord de sprijin al Proiectului.
2. Nicio companie nu va avea vreo răspundere în baza articolului 27.1 de mai sus, dacă și în măsura în care pierderea sau prejudiciul este cauzat(ă) ori rezultă dintr-o încălcare de către stat sau o autoritate de stat și/sau entitate de stat a oricărei îndatoriri ori obligații legale, incluzând dar fără a fi limitate la cele rezultând din prezentul acord de sprijin al Proiectului.
3. Răspunderea fiecărei companii față de terți (alții decât statul ori autoritățile de stat și/sau entitățile de stat) cu privire la pierderea sau prejudiciul suferit de aceștia ca urmare a desfășurării de către companie a activităților proiectului va fi aceea expres prevăzută de prezentul acord de sprijin al Proiectului ori de legile naționale.
4. În cazul în care pierderea sau prejudiciul este provocat din vina fie (i) a persoanei ori entității care a suferit pierderea sau dauna respectivă ori (ii) a persoanei ori entității față de care persoana ori entitatea care a suferit pierderea sau prejudiciul respectiv este responsabilă, atunci compensația poate fi redusă ori respinsă luând în considerare toate circumstanțele.
5. Compensațiile pecuniare plătibile în baza acestui articol vor fi, dacă statul solicită aceasta, achitate în valută convertibilă.
6. Nicio companie nu va răspunde față de stat sau orice altă autoritate de stat și/sau entitate de stat sau orice altă persoană pentru daune care depășesc costul compensației.
7. Răspunderea companiilor față de stat în baza prezentului acord de sprijin al Proiectului va fi solidară.
8. Răspunderea pentru pierderea de profit va surveni numai în caz de încălcare intenționată sau din neglijența gravă de către acea parte a obligațiilor sale în baza prezentului acord de sprijin al Proiectului.

Articolul 28

Răspunderea statului

1. Fără a aduce atingere dreptului companiilor de a cere îndeplinirea de către stat sau de oricare autoritate de stat și/sau entitate de stat a obligațiilor care le revin acestora prin prezentul acord de sprijin al Proiectului ori care decurg din orice alt acord de proiect, statul va furniza o compensație pecuniară conform celor prevăzute în acest articol pentru orice pierdere sau prejudiciu dovedit, cauzat ori care decurge din (și pentru costurile survenite la o companie pentru remedierea în măsura în care este posibil a daunelor aduse mediului cauzate sau decurgând din) următoarele:
 - a)** neîndeplinirea de către stat sau de către o autoritate de stat și/sau entitate de stat, ca urmare a unei acțiuni ori a unei inacțiuni, a tuturor obligațiilor conform prezentului acord de sprijin al Proiectului sau conform oricărui alt Acord de Proiect ori în orice alt mod;
 - b)** orice prezentare inexactă făcută de stat sau de o autoritate de stat și/sau entitate de stat în oricare dintre acordurile de Proiect; și/sau
 - c)** orice încălcare a îndatoririlor de către stat sau o autoritate de stat și/sau entitate de stat.
2. Statul va compensa companiile față de orice răspundere față de terți pentru pierderea sau prejudiciul care decurge din ori în legătură cu evenimente care provoacă sau ar putea provoca daune materiale de mediu ori riscuri materiale în privința sănătății și siguranței, dacă, în ciuda existenței standardelor corespunzătoare de siguranță conform articolului 14, pierderile sau daunele respective au fost cauzate de conformarea cu o măsură obligatorie impusă de stat ori de o autoritate de stat și/sau entitate de stat, atunci când are loc o pierdere prin scurgere sau emiteră de gaze (alta decât o măsură implementată în vederea remedierii unei încălcări a obligațiilor oricărei companii).
3. Dacă persoana sau entitatea care a suferit dauna (ori o persoană față de care aceasta este răspunzătoare conform legilor aplicabile) a cauzat din vina sa dauna respectivă sau a contribuit

la aceasta, compensația poate fi redusă ori respinsă prin luarea în considerare a tuturor circumstanțelor.

4. Orice sentință arbitrală sau cerere de plată (cu condiția ca, în cazul cererii de plată, aceasta să nu fi fost contestată de o autoritate de stat și/sau entitate de stat) va fi executată de către stat în termen de treizeci (30) de zile de la primirea respectivei sentințe arbitrale ori a cererii de plată.

5. Cu privire la toate compensațiile pecuniare în baza acestui articol, toate sumele vor fi, dacă astfel solicită compania, exprimate și plătite în orice valută convertibilă, pe baza cursului de schimb al pieței pentru valuta respectivă valabil la închiderea zilei de tranzacționare a Băncii Centrale Europene de la data plății.

6. În nicio situație, obligația statului de a plăti despăgubiri în baza acestui articol sau altfel nu va include daune punitive ori sancționatoare.

7. Statul nu va avea nicio răspundere în baza articolului 28.1 de mai sus dacă și în măsura în care pierderea sau prejudiciul este cauzat(ă) ori rezultă din încălcarea de către un deținător de interese a oricărei îndatoriri sau obligații legale, inclusiv, dar fără a se limita la cele decurgând din prezentul acord de sprijin al Proiectului sau orice alt Acord de Proiect.

8. Fără a aduce atingere altor prevederi din prezentul acord de sprijin al Proiectului, răspunderea statului nu se va extinde la nicio obligație a unei entități de stat din cadrul unui Acord de

Proiect care a fost asumată de o astfel de entitate de stat în calitate de participant la Proiect.

9. Răspunderea pentru pierderea de profit va surveni numai în caz de încălcare intenționată sau din neglijența gravă de către cea parte a obligațiilor sale în baza prezentului acord de sprijin al Proiectului.

Articolul 29

Natura obligațiilor statului

Statul este de acord să nu considere încălcare a prezentului acord de sprijin al Proiectului de către companii dacă o modificare a legii le împiedică să îl respecte.

Articolul 30

Forța majoră

1. Orice parte răspunzătoare pentru neîndeplinirea de către cea parte sau îndeplinirea cu întârziere a unei obligații ori a unei părți a acesteia conform prezentului acord de sprijin al Proiectului, alta decât o obligație de plată a unei sume de bani, va fi exonerată de răspundere pentru această neîndeplinire ori îndeplinire cu întârziere în măsura în care a fost cauzată de forța majoră, așa cum este definită în prezentul acord de sprijin al Proiectului.

2. Forța majoră va fi limitată la evenimentele de forță majoră și efectele care rezultă din acestea care împiedică sau întârzie îndeplinirea obligațiilor părții respective ori a unei părți din acestea și care nu pot fi controlate în mod rezonabil, care privesc evenimente sau cauze care nu sunt determinate de ori la care nu a contribuit neglijența părții respective (sau, atunci când această parte este statul, o entitate de stat sau o autoritate de stat) sau de încălcarea de către o astfel de persoană a prezentului acord de sprijin al Proiectului ori a oricărui alt Acord de Proiect. Cazurile de forță majoră vor fi următoarele:

a) dezastre naturale (condiții meteorologice extreme, accidente sau explozii, cutremure de pământ, alunecări de teren, tornade, inundații, incendii, fulgere, tsunami, erupții vulcanice, valuri de presiune supersonică, contaminări nucleare, epidemii ori alte evenimente sau întâmplări naturale similare);

b) mișcări structurale sau de subsidență care afectează o parte ori mai multe părți din Sistemul de conducte Nabucco;

c) greve;

d) incapacitatea de a obține bunurile, materialele, serviciile sau tehnologia necesară, incapacitatea de a obține ori păstra mijloacele de transport necesare;

e) acte de război, invazii, conflicte armate, acte ale unor inamici străini sau blocaje;

f) acte de răzvrătire, răzcoale, tulburări civile, greve de natură politică, acte de terorism, insurecții sau sabotaj;

g) acte de boicot internațional, sancțiuni, embargouri internaționale împotriva unor state suverane, altele decât statul; și

h) orice modificare a legii care afectează îndeplinirea obligațiilor oricărei companii în baza prezentului acord de sprijin al Proiectului și despre care compania notifică conform articolului 30.3 de mai jos.

3. Dacă o parte este împiedicată sau întârziată de la îndeplinirea obligațiilor din prezentul acord de sprijin al Proiectului ori a unei părți din acestea ca urmare a forței majore, partea respectivă

are obligația de a notifica prompt în scris celeilalte/celorlalte părți față de care are obligațiile respective. Notificarea:

- a) va specifica obligațiile sau partea din obligații pe care partea în cauză nu le poate îndeplini;
 - b) va descrie în întregime cazul de forță majoră;
 - c) va estima cât timp va mai continua cazul de forță majoră; și
 - d) va specifica măsurile propuse să fie adoptate de ea (sau ele) în vederea remedierii ori diminuării efectelor cazului de forță majoră.
4. În urma notificării conform articolul 30.3 de mai sus și atât timp cât va continua forța majoră vor fi suspendate toate obligațiile sau o parte dintre acestea care nu pot fi îndeplinite datorită forței majore, altele decât obligațiile de plată.
5. Orice parte care este împiedicată să își îndeplinească obligațiile sale sau o parte din acestea (altele decât obligația de a plăti sume de bani) ca urmare a forței majore va întreprinde tot ceea ce este rezonabil la dispoziția sa și va cheltui fondurile necesare și rezonabile pentru înlăturarea ori remedierea forței majore și reluarea îndeplinirii obligațiilor cât mai curând posibil.
6. Atunci când statul este împiedicat să își îndeplinească obligațiile sale sau o parte din acestea (altele decât obligația de a plăti sume de bani) ca urmare a forței majore, acesta va întreprinde tot ceea ce este rezonabil la dispoziția sa și se va asigura că autoritățile de stat și/sau entitățile de stat relevante vor întreprinde tot ceea ce este rezonabil la dispoziția lor pentru a diminua pierderile suferite de orice companie sau participant la Proiect pe perioada continuării forței majore și ca urmare a acesteia.
7. Orice companie care este împiedicată să își îndeplinească obligațiile sale sau o parte din acestea (altele decât obligația de a plăti sume de bani) ca urmare a forței majore va întreprinde tot ceea ce este rezonabil la dispoziția sa pentru a diminua pierderile suferite de stat, o autoritate de stat, entitate de stat ori participant la Proiect pe durata forței majore și ca urmare a acesteia.

PARTEA a VI-a

Prevederi finale

Articolul 31

Modificarea discriminatorie a legii

1. În baza articolului 7.1 din Acordul Nabucco, statul va despăgubi companiile conform termenilor prezentului articol 31 pentru consecințele oricărei modificări discriminatorii a legii care are ca efect: (i) limitează, este incompatibil sau împiedică implementarea Proiectului Nabucco; (ii) limitează, scade sau afectează negativ valoarea Proiectului Nabucco ori echilibrul economic sau orice drepturi, compensații ori protecții garantate sau rezultând din prezentul acord ori din oricare Acord de Proiect; sau (iii) impune (în mod direct sau indirect) orice costuri de modificare a legii oricărei companii ori participant la Proiect.
2. Dacă o modificare discriminatorie a legii este adoptată în condițiile prevăzute de articolul 31.1 de mai sus, orice companie, în termen de trei (3) luni de la data la care, ținând cont de măsurile rezonabile de diligență, și-a dat seama de efectul modificării discriminatorii a legii, va notifica statului în scris în acest sens. În termen de nouăzeci (90) de zile de la primirea acestei notificări de către stat, fiecare companie și statul vor depune eforturi în vederea soluționării pe cale amiabilă a acestei probleme prin negocieri.
3. După încheierea negocierilor la care se face referire în articolul 31.2 de mai sus, dacă companiile și statul nu soluționează problema pe cale amiabilă, statul va despăgubi companiile afectate în conformitate cu articolului 31.1 de mai sus. În acest caz, aceste plăți vor fi purtătoare de dobândă la o rată de piață rezonabilă care nu va fi mai mică decât rata la care beneficiarul plăților se poate împrumuta singur. Această dobândă se va calcula de la data ori datele apariției efectelor relevante până la data sau datele la care plățile respective au fost primite de la stat.
4. Statul nu va fi obligat să despăgubească companiile în baza articolului 31 în măsura în care se asigură că companiile sunt protejate de consecințele materiale negative cauzate de această modificare discriminatorie a legii.
5. Fără a aduce atingere celorlalte prevederi ale articolului 31, statul nu va avea nicio obligație în legătură cu o modificare a legii privind standardele de mediu, sociale sau tehnice și care ar fi o modificare discriminatorie a legii în sensul că afectează întreprinderile care desfășoară activități de aceeași natură cu activitățile Proiectului într-o măsură mai mare decât afectează alte întreprinderi.

Articolul 32

Expropriere

1. Nicio investiție (în înțelesul din Tratatul Cartei Energiei) în proprietatea sau care folosește unui participant la Proiect în legătură cu Proiectul, direct ori indirect, nu va fi naționalizată, expropriată sau supusă uneia ori mai multor măsuri care au un efect echivalent naționalizării sau exproprierii (în cele ce urmează Exproprierea), cu excepția cazurilor în care aceste exproprieri:

a) se efectuează într-un scop care este de interes public;

b) nu sunt discriminatorii;

c) se efectuează în cadrul procesului normal al aplicării legii; și

d) sunt însoțite de plata imediată, corespunzătoare și efectivă a unei compensații în conformitate cu articolul 13 al Tratatului Cartei Energiei.

2. Orice dispută legată de acest articol poate fi supusă, în orice moment, de către părți pentru a fi soluționată în baza articolului 37, cu excepția disputelor pentru care arbitrajul este exclus în conformitate cu prevederile aplicabile ale legilor naționale, legilor Uniunii Europene sau ale dreptului internațional.

Articolul 33

Încetarea valabilității

1. Cu excepția prevederilor exprese ale acestui articol 33, nicio parte nu va proceda la amendarea, anularea, încetarea valabilității, declararea nevalabilității ori neaplicabilității, respingerea sau orice altă încercare de a evita ori limita prezentul acord de sprijin al Proiectului sau orice alt Acord de Proiect, fără consimțământul prealabil scris al celorlalte părți.

2. În cazul în care nicio companie nu a demarat faza de construcție a Sistemului de conducte Nabucco cel mai târziu la data de 31 decembrie 2016 din orice alt motiv în afara forței majore sau neîndeplinirea la timp de către stat ori o autoritate de stat sau entitate de stat a obligațiilor care le revin în timp util, statul are dreptul de a transmite o notificare scrisă companiilor privind încetarea valabilității acestui acord de sprijin al Proiectului. Încetarea valabilității va intra în vigoare după expirarea perioadei de o sută optzeci (180) de zile de la data primirii de către companii a notificării privind încetarea valabilității, dacă în această perioadă de o sută optzeci (180) de zile oricare dintre companii nu ia măsuri pentru începerea fazei de construcție a Sistemului de conducte Nabucco. Dacă în termen de treizeci (30) de zile de la data la care se face referire mai sus statul nu a transmis notificarea privind încetarea valabilității, dreptul statului de a-i înceta valabilitatea se stinge, iar prezentul acord de sprijin al Proiectului va continua să fie pe deplin în vigoare în conformitate cu prevederile conținute în acesta. Mai mult, termenul de 31 decembrie 2016 va fi prelungit dacă și în măsura în care apar întârzieri cauzate de neîndeplinirea sau refuzul de a îndeplini la timp, de către o autoritate de stat ori entitate de stat, a obligațiilor care le revin în legătură cu activitățile Proiectului. Statul poate, de asemenea, prelungi această dată în măsura în care apar întârzieri cauzate de neîndeplinirea la timp sau refuzul companiilor de a îndeplini obligațiile care le revin în conformitate cu orice Acord de Proiect.

3. În orice moment înainte de data de 31 decembrie 2016, oricare dintre companii, în cazul în care decide că nu mai există nicio posibilitate rezonabilă de a dezvolta, finanța, construi și comercializa cu succes capacitatea în Sistemul de conducte Nabucco în condiții comerciale acceptabile, poate înceta valabilitatea prezentului acord de sprijin al Proiectului cu un preaviz scris cu cel puțin o sută optzeci (180) de zile înainte.

4. Oricare dintre părți poate, în urma unei notificări scrise (notificare) transmise celorlalte părți, să înceteze valabilitatea prezentului acord de sprijin al Proiectului dacă, după încheierea perioadei inițiale de funcționare, o altă parte comite o încălcare substanțială a obligațiilor conform prezentului acord de sprijin al Proiectului, iar partea care și-a încălcat obligațiile nu întreprinde niciuna dintre acțiunile enumerate mai jos, în termen de o sută optzeci (180) de zile de la data primirii notificării, respectiv fie:

a) remediarea încălcării și a efectelor acesteia într-o manieră rezonabil satisfăcătoare pentru partea care a emis notificarea (sau începerea măsurilor corespunzătoare de remediere și de conformare cu acestea); sau

b) (în cazul unei încălcări care nu poate fi remediată în sine) introducerea și conformarea cu măsurile rezonabil satisfăcătoare pentru cealaltă parte de prevenire a reparației acestei încălcări, cu condiția ca acest lucru să nu împiedice încetarea valabilității în situația în care partea care și-a încălcat obligațiile nu a reușit în trecut să se conformeze unor astfel de măsuri luate în legătură cu o încălcare similară precedentă.

5. Niciuna dintre părți nu are dreptul de a înceta valabilitatea prezentului acord de sprijin al Proiectului ca urmare a unei încălcări substanțiale în condițiile articolului 33.4, dacă nu poate

demonstra că există motive rezonabile de a considera că despăgubirile datorate ca urmare a încălcării respective nu ar constitui un remediu adecvat pentru acea încălcare sau că partea care și-a încălcat obligațiile nu a plătit despăgubirile respective după ce s-a stabilit în mod definitiv că aceste despăgubiri sunt datorate de aceasta din urmă.

6. Fără a aduce atingere prevederilor acestui articol 33, nicio parte nu este îndreptățită să înceteze valabilitatea prezentului acord de sprijin al Proiectului dacă încălcarea respectivă este cauzată sau rezultă dintr-o încălcare comisă de partea respectivă (sau, dacă acea parte este statul, de o autoritate ori entitate de stat) a unui Acord de Proiect, indiferent care ar fi acesta.

7. Părțile vor purta consultări pe o perioadă de șaiszeci (60) de zile de la notificare (sau o perioadă mai lungă dacă este agreată de ambele părți) cu privire la măsurile care ar putea duce la evitarea încetării valabilității.

8. Această clauză este supusă oricăror înțelegeri dintre stat și finanțatori ca urmare a articolului 5.2, cu condiția ca, în orice moment, acești finanțatori să își îndeplinească în întregime drepturile și obligațiile care le revin în baza acestor înțelegeri și să remedieze încălcările comise de companie în termen de 180 de zile de la încălcare sau într-o altă perioadă rezonabilă agreată de finanțatori și de stat.

9. Expirarea sau încetarea valabilității prezentului acord de sprijin al Proiectului nu va afecta în sine proprietatea companiilor (sau a succesorilor ori cesionarilor permisi) în ceea ce privește drepturile asupra terenurilor ori Sistemul de conducte Nabucco sau continuarea drepturilor acestora de a opera conducta și comercializa capacitatea acesteia (inclusiv drepturile acordate conform articolului 7 și anexei din prezentul acord de sprijin al Proiectului), cu condiția conformării cu alte cerințe aplicabile conform legilor naționale.

10. Încetarea valabilității prezentului acord de sprijin al Proiectului se va face fără a aduce atingere:

a) drepturilor părților care respectă îndeplinirea în întregime a obligațiilor care au izvorât anterior încetării valabilității; și

b) continuării tuturor derogărilor și garanțiilor acordate în favoarea unei părți (sau fostă parte).

Articolul 34

Succesori și cesionari permisi

1. Statul este de acord că drepturile și obligațiile fiecărei companii în baza prezentului acord de sprijin al Proiectului includ și dreptul de a transfera aceste drepturi conform prezentului acord de sprijin al Proiectului în conformitate cu prevederile acestui articol 34.

2. Ca urmare a oricăror înțelegeri convenite în baza articolului 5.2, fiecare companie are dreptul de a cesiona cu titlu de garanție oricărui finanțator toate drepturile și obligațiile sale conform prezentului acord de sprijin al Proiectului, cu condiția ca finanțatorii să își ia, în prealabil, angajamentul că, la aplicarea de către finanțatori a drepturilor astfel cedate, finanțatorul va accepta, în ceea ce privește statul, toate obligațiile companiei în baza prezentului acord de sprijin al Proiectului.

3. Orice companie are dreptul de a cesiona totalitatea drepturilor sale în baza acestui acord de sprijin al Proiectului unui afiliat, cu condiția ca acest afiliat să dispună de capacitatea financiară și tehnică necesară pentru a îndeplini obligațiile companiei din prezentul acord de sprijin al Proiectului. Cesionarea drepturilor către afiliat intră în vigoare la primirea de către stat a unei notificări scrise (cu condiția ca părțile să se conformeze tuturor formalităților impuse de legea națională privind cesionarea, inclusiv executarea unor acorduri, pe care se angajează să le realizeze neîntârziat și fără a amâna consimțământul necesar). În aceste condiții, compania care efectuează cesiunea va rămâne responsabilă în privința obligațiilor sale din prezentul acord de sprijin al Proiectului după data intrării în vigoare a cesiunii respective.

4. Orice companie poate cesiona numai drepturile și obligațiile sale în baza prezentului acord de sprijin al Proiectului oricărei altei entități, afiliată sau nu, cu acordul prealabil scris al statului, care nu va fi reținut ori amânat în mod nejustificat de către stat. O asemenea cesiune va intra în vigoare la emiterea de către stat a acordului scris (cu condiția ca părțile să se conformeze tuturor formalităților impuse de legea națională privind transferul, inclusiv executarea oricăror acorduri necesare, pe care se angajează să le îndeplinească neîntârziat și fără a reține sau a amâna consimțământul necesar). În aceste condiții, compania care efectuează cesiunea nu va mai avea nicio responsabilitate cu privire la obligațiile sale în baza prezentului acord de sprijin al Proiectului după data intrării în vigoare a cesiunii respective (altele decât cele privind orice încălcare existentă a acestor obligații).

5. Orice drept acordat sau pus la dispoziție în baza prezentului acord de sprijin al Proiectului este acordat de către stat în legătură cu executarea Proiectului și a activităților Proiectului de către companii. Statul este de acord ca toți participanții la Proiect, prin această participare la Proiect, să beneficieze de toate drepturile acordate prin orice Acord de Proiect la care este

parte.

Articolul 35

Renunțare la imunitate

În măsura în care statul poate fi îndreptățit, în fața unui organism judiciar sau cvasijudiciar ori tribunal de arbitraj, să revendice pentru sine activele sale, veniturile sau proprietatea sa, imunitate de proces, jurisdicție, aplicare, executare, sechestru sau orice altă procedură legală în legătură cu prezentul acord de sprijin al Proiectului, statul acceptă în mod irevocabil să nu invoce și să renunțe în mod irevocabil la această imunitate, în măsura cea mai mare permisă de legile naționale.

Articolul 36

Scoatere din funcțiune

1. Obligațiile companiilor privind scoaterea din funcțiune a Sistemului de conducte Nabucco după încetarea duratei utile de viață tehnică și economică a acestuia vor fi cele prevăzute de legile naționale. Fiecare companie are dreptul de a moderniza, modifica, extinde durata de viață utilă tehnică și economică a Sistemului de conducte Nabucco și/sau de a-l înlocui cu respectarea cerințelor general aplicabile la momentul relevant. Nicio cerință nu va fi impusă vreunei companii în legătură cu scoaterea din funcțiune a Sistemului de conducte Nabucco care să depășească sau să difere prin natura sa de cerințele care s-ar aplica conform legilor naționale altor sisteme de conducte, cu excepția situației în care este nevoie să se țină cont în mod obiectiv de caracteristicile fizice și tehnice respective ale conductelor și rutelor implicate.
2. Drepturile companiilor în baza acestui articol vor continua după expirarea sau încetarea valabilității acestui acord de sprijin al Proiectului.

Articolul 37

Soluționarea disputelor

1. Fără a aduce atingere prevederilor articolului 32.2, orice dispută intervenită între părți care rezultă din prezentul acord de sprijin al Proiectului sau care este legată într-un fel ori altul de prezentul acord de sprijin al Proiectului și/sau rezultă din activitățile Proiectului (inclusiv formarea acestui acord de sprijin al Proiectului și orice chestiuni legate de arbitrabilitatea ori de existența, valabilitatea sau încetarea valabilității prezentului acord de sprijin al Proiectului) (Dispută) va fi în mod definitiv soluționată prin arbitraj, în baza prezentului articol 37, cu excluderea oricărei altei metode.
2. Dacă o dispută nu este soluționată prin corespondență sau negocieri în termen de douăzeci (20) de zile, atunci - dacă părțile nu convin altfel - această dispută va fi supusă Curții de Arbitraj a Camerei Internaționale și se va soluționa, conform Regulilor de arbitraj ale Camerei Internaționale de Comerț, de către 3 arbitri, numiți în conformitate cu regulile menționate.
3. Locul arbitrajului va fi Geneva, Elveția. Limba de arbitraj va fi limba engleză.
4. Drepturile și obligațiile Părților în baza prezentului acord de sprijin al Proiectului vor continua după apariția disputei și pe parcursul procedurilor de arbitraj.
5. Toate plățile datorate în baza deciziei arbitrale finale se vor efectua în moneda locală sau în orice valută convertibilă și, în conformitate cu prevederile acestui acord de sprijin al Proiectului privind sumele datorate și scadente, vor include dobânda calculată la rata agreată a dobânzii începând de la 30 de zile de la data deciziei de arbitraj până la data achitării integrale.
6. Părțile autorizează Tribunalul de arbitraj, în mod expres, să dispună executarea specifică a obligațiilor ce decurg din prezentul acord de sprijin al Proiectului, în special a obligațiilor privind depunerea de „eforturi rezonabile” sau a obligațiilor similare ce necesită cooperarea dintre debitor și creditor.

Articolul 38

Legea aplicabilă

1. Prezentul acord de sprijin al Proiectului (inclusiv formarea acestui acord de sprijin al Proiectului și orice aspecte legate de existența, valabilitatea sau încetarea valabilității prezentului acord de sprijin al Proiectului), precum și orice dispute apărute în cadrul acestuia sunt guvernate și interpretate în conformitate cu dreptul material al Elveției.
2. Prevederile legilor naționale vor fi interpretate în conformitate cu legile statului.

Articolul 39

Notificări

1. Orice notificare, aprobare, consimțământ sau altă comunicare transmisă în cadrul prezentului acord de sprijin al Proiectului ori în legătură cu acesta (Notificare în această clauză):

- a)** se va efectua în scris, în limbile engleză și română, precum și în orice altă limbă impusă de legile naționale;
- b)** va fi considerată ca fiind valabil transmisă sau efectuată atunci când este transmisă personal ori prin serviciu de curierat recunoscut pe plan internațional sau transmisă pe fax părții față de care există obligația ori permisiunea de a efectua comunicarea respectivă, la adresa sau numărul de fax al părții respective menționate mai jos și în atenția persoanei specificate ori la o altă adresă sau număr de fax și/sau în atenția persoanei specificate la un moment dat prin notificare de către partea relevantă, în conformitate cu prevederile acestui articol; și
- c)** pentru evitarea oricăror confuzii, o notificare transmisă prin intermediul poștei electronice nu va fi luată în considerare ca fiind valabil transmisă.
- Informațiile relevante pentru fiecare parte la data prezentului acord de sprijin al Proiectului sunt:

România

Nume: Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri

Adresa: Calea Victoriei nr. 152, București, România

Fax: + 40 21 2025177

În atenția: Ministrului

Nabucco Gas Pipeline International GmbH

Adresa: Floridotower, Floridsdorfer Hauptstraße 1, 1210 Viena, Austria

Fax: +43 (1) 27 777 5211

În atenția: Directorului general

Nabucco Gas Pipeline România - S.R.L.

Adresa: Mediaș, Str. Cristalului nr. 4B, județul Sibiu, România

Fax: +40 269 806 401

În atenția: Directorului general

2. În absența unei dovezi că o notificare a fost comunicată anterior, orice notificare va produce efecte din momentul în care este considerată ca fiind primită conform articolului 39.3 de mai jos.

3. Cu respectarea articolului 39.4 de mai jos, o notificare este considerată ca fiind primită:

a) în cazul notificării transmise personal la adresa destinatarului, în momentul livrării la adresa respectivă;

b) în cazul notificării transmise prin servicii de curierat recunoscute pe plan internațional, în momentul în care curierul recunoscut pe plan internațional a livrat comunicarea sau documentul respectiv la adresa relevantă și a obținut o confirmare de primire semnată; sau

c) în cazul transmiterii pe fax, în momentul tipării raportului de confirmare a transmisiei fax prin care se confirmă că faxul a fost trimis în întregime la numărul de fax al destinatarului. Orice notificare transmisă pe fax va fi urmată de notificare scrisă care se va transmite în termen de cel mult trei (3) zile lucrătoare prin scrisoare adresată părții relevante conform adreselor specificate mai sus.

4. O notificare primită sau considerată a fi primită în conformitate cu articolul 39.3 de mai sus într-o zi care nu este o zi lucrătoare ori după ora 5 după-amiaza într-o zi lucrătoare, considerată după ora locală în locul de destinație, va fi considerată ca fiind primită în ziua lucrătoare următoare.

5. Fiecare parte se angajează să notifice celeilalte părți prin notificare transmisă în conformitate cu acest articol orice modificare a adresei menționate dacă aceasta nu mai este valabilă pentru serviciul de notificare.

Articolul 40

Diverse

1. Orice amendare ulterioară adusă prezentului acord de sprijin al Proiectului va intra în vigoare și va fi efectivă doar dacă este în scris, este convenită și semnată de către toate părțile și este aprobată și intră în vigoare în conformitate cu articolul 2 paragraful 1.

2. Dacă oricare dintre prevederile prezentului acord de sprijin al Proiectului este sau devine nulă ori nu mai produce efecte, acest lucru nu va afecta în niciun fel valabilitatea celorlalte prevederi. Părțile se angajează să înlocuiască o prevedere nulă sau fără efecte cu altă prevedere care produce rezultate economice cât mai apropiate posibil de cele ale prevederilor nule ori fără efecte înlocuite.

3. Nicio renunțare de la un drept, beneficiu, interes sau privilegiu în baza prezentului acord de sprijin al Proiectului nu va produce efecte dacă nu este efectuată în scris. Orice astfel de renunțare se va limita la circumstanțele specifice pentru care a fost efectuată și nu va implica renunțări suplimentare sau viitoare.

4. Titlurile din prezentul acord de sprijin al Proiectului sunt introduse pentru facilitare și nu vor fi luate în considerare la interpretarea prezentului acord de sprijin al Proiectului.

5. Dacă contextul nu impune altfel, referirile la articole înseamnă referirile la articolele din prezentul acord de sprijin al Proiectului.

6. Cu excepția cazului în care contextul impune altfel, referirea la singular va include și referirea la plural și invers, iar orice referire la un gen va include și referirea la toate celelalte genuri.

Semnat în localitatea Kayseri la data de 8 iunie 2011, în 3 exemplare originale, în limba engleză.

.....
 Ion Ariton,
 ministrul economiei, comerțului și mediului de afaceri,
 în numele și pentru
 România

.....
 Reinhard Mitschek,
 director general,
 în numele și pentru
 Nabucco Gas Pipeline International GmbH

.....
 Vlad Pavlovshi,
 director general,
 în numele și pentru
 Nabucco Gas Pipeline România - S.R.L.

ANEXĂ

Principiile extinse ale articolului 7.1 din Acordul de sprijin al Proiectului

1. 50% capacitate rezervată pentru acționari (extinderea permisiunilor stabilite în articolul 7.1 din Acordul de sprijin al Proiectului)

Statul va permite ca pe teritoriul său Compania Internațională Nabucco să elibereze capacitatea sa, pe termen lung, păstrând totuși o anumită parte din capacitate pentru contractele pe termen scurt. Statul va permite Companiei Internaționale Nabucco să încheie contracte de capacitate, atât cu (i) acționarii, companiile afiliate sau cesionarii acestora, cât și cu/sau (ii) entități ale terțelor părți.

2. Procedurile de alocare de capacitate (extinderea principiului stabilit în articolul 7.7.1 din Acordul de sprijin al Proiectului)

2.1. Principii generale

Statul va permite Companiei Internaționale Nabucco să implementeze și să publice mecanisme de alocare de capacitate, atât pentru acționari, cât și pentru terțe părți, într-o manieră transparentă și nediscriminatorie, în vederea realizării, printre altele, a următoarelor obiective:

- a)** facilitarea dezvoltării competiției și a lichidității comerțului de capacitate;
- b)** furnizarea unor semnale economice corespunzătoare în vederea utilizării la maximum și eficient a capacității tehnice și facilitării investițiilor în infrastructură nouă; și
- c)** evitarea unor bariere nejustificate în calea intrării participanților pe piață și a unor impedimente, inclusiv în cazul unor participanți noi sau al unora mai mici.

Fără a aduce atingere cerințelor privind extinderea capacității ale articolului 7.1.3 din Acordul de sprijin al Proiectului, statul va permite ca această capacitate de transport să fie oferită prin sezonul deschis în care transportatorii calificați vor putea licita în vederea rezervării de capacitate.

Transportatorii vor avea dreptul de a rezerva capacitate de la punctele de intrare stabilite la punctele definite de ieșire ale Sistemului de conducte Nabucco. Determinarea punctelor de intrare și/sau de ieșire de către Compania Internațională Nabucco va lua în considerație, printre altele, fezabilitatea economică, financiară și tehnică.

2.2. Sezon deschis

Statul va permite ca procesul de sezon deschis să se desfășoare conform procedurilor publicate pe site-ul Companiei Internaționale Nabucco înainte de începerea acestuia și ca acest sezon deschis să asigure aplicarea condițiilor obiective, transparente și nediscriminatorii tuturor transportatorilor (inclusiv entităților terțelor părți și acționarilor companiilor afiliate sau cesionarilor acestora) care se califică să participe la acest sezon deschis.

Invitația la licitație va stipula capacitatea totală tehnică disponibilă care va fi alocată, numărul și mărimea volumelor, precum și procedura de alocare în cazul unei depășiri a cererii față de

oferită. Atât capacitatea de transport fermă, cât și cea întreruptibilă vor fi oferite pe o bază anuală și lunară. Invitația la licitație va fi publicată, pe costul Companiei Internaționale Nabucco, în monitorul oficial al statului și în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, iar procedura de alocare va fi corectă și nediscriminatorie.

Sezonul deschis se va desfășura în două etape. În prima etapă, pot aplica doar acționarii, companiile afiliate și cesionarii acestora. În a doua etapă, pot aplica toți participanții din piață, inclusiv acționarii, companiile afiliate și cesionarii acestora. Dacă după a doua etapă nu a fost alocată toată capacitatea, se va organiza a treia etapă de sezon deschis în vederea alocării capacității rămase. După fiecare etapă de sezon deschis, Compania Internațională Nabucco va furniza autorităților de stat o listă a companiilor care au rezervat capacitate în Proiect.

3. Eliberarea capacității neutilizate (extinderea principiului stabilit în articolul 7.1.2 din Acordul de sprijin al Proiectului)

Statul va permite ca pe teritoriul său Compania Internațională Nabucco să reutilizeze capacitatea rezervată neutilizată, prin permisiunea oferită transportatorilor care doresc să revândă sau să subînchirieze capacitatea rezervată pe piața secundară, în conformitate cu contractele acestora.

În situația în care capacitatea rezervată rămâne neutilizată și intervine congestia contractuală, această capacitate rezervată neutilizată va fi făcută disponibilă pe piața primară în conformitate cu principiul „folosești sau pierzi” (UIOLI). Procedurile detaliate care vor fi aplicate pentru reutilizarea capacităților rezervate nefolosite vor fi incluse în contractele de transport pe care Compania Internațională Nabucco le oferă transportatorilor. Acestea vor fi formulate în cooperare cu și înaintate spre aprobare autorității statului parte în cauză.

Începând cu încheierea primului an calendaristic de operare a Sistemului de conducte Nabucco, statul va permite ca pe teritoriul său Compania Internațională Nabucco să vândă o parte din capacitatea tehnică drept capacitate întreruptibilă, prin intermediul unei înregistrări electronice pe internet, în baza datelor privind capacitatea istorică și de nominalizare, cu următoarele condiții:

- să existe o congestie contractuală de capacitate rezervată care a fost vândută pe bază fermă, dar nu este utilizată; și

- ca probabilitatea unei neîntreruperi de capacitate vândută pe bază întreruptibilă pentru anul calendaristic următor să fie de cel puțin 90%.

Vânzarea capacității rezervate pe baza unei înregistrări electronice pe internet nu va afecta obligația celui care a deținut inițial capacitatea rezervată prin contractul de transport de a plăti Companiei Internaționale Nabucco acea capacitate rezervată. Deținătorul inițial al capacității rezervate nu își va pierde drepturile și va fi îndreptățit să folosească această capacitate rezervată contractată în întregime, prin intermediul unui proces de nominalizare. Veniturile generate prin comercializarea capacității UIOLI pe baze întreruptibile vor aparține în întregime Companiei Internaționale Nabucco.

Statul va permite Companiei Internaționale Nabucco, care va trebui să estimeze fluxurile așteptate pe baza unui proces de nominalizare, să facă disponibilă diferența dintre capacitatea fermă angajată și capacitatea nominalizată pe piață drept întreruptibilă, pe termen scurt.

Dacă deținătorul inițial al unei capacități rezervate nominalizează capacitatea pe care Compania Internațională Nabucco a revândut-o, transportatorii care au cumpărat asemenea capacitate întreruptibilă (UIOLI) vor fi întrerupți.

Orice transportator care a contractat capacitate pe bază întreruptibilă va fi informat în prealabil de către Compania Internațională Nabucco dacă este subiect al întreruperii, deoarece deținătorul inițial de capacitate rezervată a nominalizat o parte sau toată capacitatea contractuală angajată.

Un transportator întreruptibil nu va avea dreptul de a refuza această întrerupere.

4. Metodologia de tarifare (extinderea permisiunii stabilite în articolul 7.1 din Acordul de sprijin al Proiectului)

4.1. Principiile pentru tarife

Statul va permite ca, pentru capacitatea vândută, Compania Internațională Nabucco să încheie contracte de transport cu transportatorii, pe baza cărora transportatorii vor efectua lunar plăți de capacitate (în euro), determinate pe baza următoarei metodologii. Fiecare contract de transport va aplica această metodologie volumelor, distanței, timpului, duratei, sezonaliității implicate și asupra caracteristicilor ferme, întreruptibile și a altor caracteristici ale serviciilor furnizate. Contractul de transport va specifica de asemenea alte ajustări la tarifele plătibile de către transportatori în cazul întârzierilor la plată, rezilierii contractului sau modificărilor de legislație.

Următoarea metodologie de tarifare va fi aplicată pentru:

1) Plățile de capacitate: vor fi calculate conform tarifului relevant stipulat pentru anul respectiv, înmulțit cu volumul de capacitate rezervată pe care acel transportator l-a contractat [exprimat în

Nm^3 (0°C)/oră], înmulțit cu distanța capacității care a fost angajată [distanța este calculată ca distanță (în km) între punctul de intrare în conducta în care transportatorul s-a angajat să livreze gaz și punctul de ieșire din conductă, pe care transportatorul l-a solicitat Companiei Internaționale Nabucco pentru livrare de gaz natural]. Pentru clarificare, următoarea formulă stabilește plata lunară de capacitate:

$$P_m = \frac{f_r * T_n * d}{12}, \text{ unde:}$$

f_r = volumul capacității contractate de transportator (exprimată drept debit de gaz orar);

d = distanța exprimată în km (între punctul de intrare și cel de ieșire contractat de transportator);

P_m = plata pentru serviciile de transport în euro/lună;

T_n = tariful de transport ajustat pentru anul „n” în euro [$(\text{Nm}^3/\text{oră}) * \text{km}/\text{an}$].

Detalii suplimentare privind această versiune a formulei tarifare sunt prezentate mai jos, iar Compania Internațională Nabucco și companiile naționale Nabucco vor aplica acest tarif în sezonul deschis, în alte proceduri de alocare de capacitate și în contractele finale de transport.

2) Tarifal: tariful va fi relaționat cu distanța [exprimat în euro/ Nm^3 (0°C)/oră*km/an], ceea ce înseamnă că tariful va fi uniform și se va aplica pe toate secțiunile conductei. Odată ce tariful este stabilit, acesta va fi indexat la data de 1 octombrie a

fiecărui an pe baza unei formule de indexare a tarifului care urmează a fi stabilită în contractele de transport pe termen lung între Compania Internațională Nabucco și transportatori.

Tariful va exclude orice taxe, speze sau alte taxe de natură similară. Acestea vor fi impuse transportatorului de către Compania Internațională Nabucco, dacă la rândul lor sunt impuse Companiei Internaționale Nabucco pentru furnizarea serviciilor de transport.

3) Calcularea tarifului: tariful final care va fi plătit de către transportatorii individuali va rezulta dintr-o metodologie de tarifare. În formularea metodologiei de tarifare și, în consecință, a tarifului final vor fi respectați următorii factori și obiective:

a) recuperarea eficientă a costurilor implicate, inclusiv o rată de recuperare corespunzătoare a investiției; facilitarea comerțului eficient cu gaze și a competiției, evitând, în același timp, subvenția încrucișată între transportatori; promovarea utilizării eficiente a rețelei și furnizarea unor stimulente pentru investițiile noi;

b) luarea în considerație a capacităților contractate de către transportatori care vor reflecta durata contractelor de transport, factorul de încărcare, distanța transportului [exprimată în euro/ $(\text{Nm}^3$ (0°C)/oră/an], capitalul investit pe unitate de capacitate și volumele;

c) debitul furnizat în sens invers va fi stabilit prin referință cu direcția capacității predominante în Sistemul de conducte Nabucco. În caz de congestie contractuală se vor aplica tarife specifice pentru debit în sens invers. Compania Internațională Nabucco nu poate să adopte principii de încărcare și/sau de structură a tarifului care ar restricționa, în vreun fel, lichiditatea pieții sau ar distorsiona piața ori comerțul transfrontalier sau diferitele sisteme ale operatorului de sistem de transmisie ori ar împiedica dezvoltarea și integritatea oricărui sistem la care Sistemul de conducte Nabucco este conectat.

4.2. Metodologia de tarifare în privința calculării tarifului

Statul va permite Companiei Internaționale Nabucco să primească plățile de capacitate de la transportatori pentru serviciile de transport oferite care, printre altele, vor permite Companiei Internaționale Nabucco să recupereze următoarele categorii de costuri investiționale și de funcționare care vor interveni în legătură cu construcția, funcționarea și întreținerea Sistemului de conducte Nabucco:

1. cheltuielile de capital (CAPEX) suportate de către Compania Internațională Nabucco în ceea ce privește construirea conductei, cum ar fi costurile cu materiile prime (de exemplu, oțel), costurile echipamentelor (de exemplu, costurile compresoarelor), amortizarea corespunzătoare și costurile de capital care reflectă costul investiției (bazat pe prezumția că CAPEX-ul va fi amortizat pe o perioadă de 25 de ani);

2. cheltuielile de funcționare (OPEX), care vor include o combinație de costuri fixe și variabile care reflectă operarea continuă a conductei de către Compania Internațională Nabucco. Suplimentar, va include costuri cum ar fi: costuri de gaz combustibil, cheltuielile de mediu asociate (cum ar fi cumpărarea permiselor pentru emisiile de carbon sau costuri echivalente care pot fi percepute Companiei Internaționale Nabucco în oricare dintre țările tranzitate) și orice cheltuieli de închiriere suportate de către Compania Internațională Nabucco pentru utilizarea oricăror sisteme de conducte care pot fi conectate la Proiect pentru a permite

operarea mai devreme a Proiectului;

3. costurile economice suportate de către Compania Internațională Nabucco în conducerea afacerii, cum ar fi: inflația, creșterea salariilor ca urmare a inflației, ratele dobânzilor și alte costuri legate de finanțarea Proiectului.

Pentru calculare se vor folosi ca bază capacitățile vândute pe termen lung (de exemplu, 25 de ani).

Statul va permite ca metodologia de tarifare să ia în considerare, în mod special, faptul că costurile investiționale pentru construcția Sistemului de conducte Nabucco vor fi finanțate printr-o combinație de contribuții de capital propriu al acționarilor și credite din împrumuturi de la creditori și instituții financiare care finanțează.

4.3. Considerații suplimentare privind plățile de capacitate, tarif

La stabilirea tarifului trebuie luați în considerare și următorii factori:

– durata contractului de transport și stimulente: va fi luată în considerare pentru tariful care stabilește durata contractului de transport. Având în vedere importanța fezabilității economice a Proiectului de a se asigura că capacitatea este rezervată de către transportatori pe un termen contractual cât mai lung, trebuie inclusă o structură de stimulente în calcularea plății de capacitate, în vederea stimulării transportatorilor să rezerve capacitate pe termen lung (de exemplu, o reducere graduală a plății de capacitate pentru a recompensa contractele cu o durată mai lungă). Factorii de timp vor fi calculați pe baza contractelor pe termen de 25 de ani. Factorii de timp (pentru perioada de vârf) vor fi: 1 pentru termenul standard de 25 de ani, apoi o creștere liniară până la un factor de 1,20 pentru contracte cu o durată de 10 ani, apoi creștere liniară până la un factor de 4 pentru contractele pentru o (1) zi;

– impactul cererii sezoniere de gaze asupra contractelor de transport pe termen scurt: pentru contractele de transport pe termen scurt [adică cu durată de la o (1) zi până la un (1) an fără o zi], plățile de capacitate vor reflecta și cererea sezonieră pentru transportul pe termen scurt și factorii de încărcare pentru conductă, astfel încât să existe, spre exemplu, suprataxe transparente și prestabilite pentru contractele de transport zilnice încheiate în lunile de iarnă, când se așteaptă ca cererea să fie mai mare (astfel încât va fi un factor de încărcare mai mare a conductei), și suprataxe mai scăzute pentru contractele zilnice de transport în cursul lunilor de vară (când cererea este de obicei mai mică și, în consecință, și factorul de încărcare a conductei e mai mic). Factorii de sezonaliitate sunt: 150% suprataxa pentru contractele zilnice pe zi pentru perioada noiembrie-martie (sezon de vârf) și 75% suprataxa pentru octombrie și aprilie (sezon mediu) și fără suprataxă pentru sezonul cald (mai-septembrie).